II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 29 päivänä syyskuuta 2010,

valtiontuesta C 32/09 (ex NN 50/09), jonka Saksa on myöntänyt Sparkasse KölnBonnin rakenneuudistukseen

(tiedoksiannettu numerolla K(2010) 6470)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2011/526/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut jäsenvaltioita ja muita asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]),

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti toimenpiteistä 21 päivänä lokakuuta 2009.

(2) Komissio päätteli alustavasti 4 päivänä marraskuuta 2009 ([2]) tekemässään päätöksessä, jäljempänä 'menettelyn aloittamispäätös', että toimenpiteet Sparkasse KölnBonnin, jäljempänä 'Sparkasse', pääoman korottamiseksi ovat valtiontukea, ja epäili, voitiinko Sparkassen hyväksi toteutettujen toimenpiteiden katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Lisäksi komissio pyysi Saksan viranomaisia toimittamaan rakenneuudistussuunnitelman.

(3) Menettelyn aloittamispäätös julkaistiin 6 päivänä tammikuuta 2010 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja asianomaisia pyydettiin esittämään huomautuksensa.

(4) Saksa toimitti 11 päivänä helmikuuta 2010 rakenneuudistussuunnitelman, josta keskusteltiin useissa kokouksissa ja puhelinkokouksissa joulukuun 2009 ja syyskuun 2010 välisenä aikana.

(5) Saksa toimitti lisätietoja ja päivitettyjä versioita rakenneuudistussuunnitelmasta 15 päivänä tammikuuta 2010, 10, 12 ja 24 päivänä helmikuuta 2010, 10 ja 26 päivänä maaliskuuta 2010, 21 ja 28 päivänä toukokuuta 2010, 8 ja 11 päivänä kesäkuuta 2010, 23 päivänä heinäkuuta 2010 ja 10 ja 23 päivänä elokuuta 2010. Rakenneuudistussuunnitelman lopullinen versio toimitettiin 1 päivänä syyskuuta 2010.

2. KUVAUS TUENSAAJASTA

(6) Sparkasse KölnBonn on saksalainen säästöpankki. Se perustettiin nykymuodossaan vuonna 2005, kun Stadtsparkasse Köln ja Sparkasse Bonn, joiden omistajia (saksaksi "Träger", jolla tarkoitetaan säästökassa vastaavaa julkista laitosta, jäljempänä 'omistaja') olivat Kölnin ja Bonnin kaupungit, sulautuivat toisiinsa. Kölnin kaupungilla on välillisesti 70 prosentin osuus uudesta pankista, ja Bonnin kaupungilla 30 prosentin osuus. Sulautumisen jälkeen Sparkasse KölnBonnin omistajan tehtäviä on hoitanut Zweckverband Sparkasse KölnBonn -yhteisö, jäljempänä 'Zweckverband'. Zweckverband on tiettyä tarkoitusta varten perustettu julkisoikeudellinen yhteisö. Zweckverbandin ainoita omistajia ovat Kölnin kaupunki (70 prosenttia) ja Bonnin kaupunki (30 prosenttia).

(7) Vuoden 2008 lopussa Sparkasse oli Saksan toiseksi suurin säästöpankki, ja sen tase oli 31 miljardia euroa. Sparkassella oli kyseisenä ajankohtana Moody'sin luottoluokitus Aa2. Luokitus laski A1-tasolle 15 päivänä maaliskuuta 2010.

([1]) Komission päätös asiassa C 32/09 (ex NN 50/09), Sparkasse KölnBonnin rakenneuudistus (EUVL C 2, 6.1.2010, s. 13).
([2]) Ks. alaviite 1.

(8) Sparkasse tarjoaa vähittäispankkipalveluja yksityisasiakkaille (Privatkundengeschäft) ja yrityksille (Firmenkundengeschäft). Se toimii alueellisella tasolla aktiivisesti hankkeiden rahoituksen ja pääomamarkkinoiden alalla (Kapitalmarktgeschäft), ja se tarjoaa myös muita finanssipalveluja, kuten varainhoitoa.

(9) Sparkasse toimii vain Kölnin ja Bonnin alueella, jossa sen markkinaosuus oli vuonna 2008 noin [30–35] (*) prosenttia yksityisasiakkaiden talletuksista, noin [20–25] prosenttia yksityisasiakkaille annetuista lainoista ja [15–20] prosenttia yritysluotoista ([3]).

3. TUKITOIMENPITEET

(10) Sparkassen pääomaa korotettiin yhteensä 650 miljoonalla eurolla

i) laskemalla liikkeeseen osuustodistuksia (Genussrechte) vuoden 2008 lopussa ja

ii) äänettömällä osakkuudella (Stille Einlage) vuoden 2009 alussa.

3.1 Osuustodistukset (Genussrechte)

(11) Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaft, jäljempänä 'Förderungsgesellschaft', merkitsi joulukuussa 2008 Sparkassen nimellisiä osuustodistuksia 300 miljoonan euron arvosta (kaksi 150 miljoonan euron erää).

(12) Förderungsgesellschaft on Rheinischer Sparkassen- und Giroverbandin (Reinin alueen säästöpankkien yhdistys, jäljempänä "RSGV") kokonaan omistama tytäryhtiö. RSGV on kaikkien Rheinlandin alueella sijaitsevien säästöpankkien ja niiden julkisten omistajien julkisoikeudellinen yhteisö, joka edustaa säästöpankkeja ja niiden (julkisia) omistajia. Yhtiösäännön mukaan Förderungsgesellschaftin tavoitteena on edistää RSGV:hen kuuluvia säästöpankkeja. Förderungsgesellschaft voi antaa säästöpankeille pääomaa ainoastaan antolainaustoiminnan kehittämistä varten, ja sille voidaan myöntää lainoja.

(13) Osuustodistusten korko on 8 prosenttia. Ne ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2013. Sääntelyn kannalta osuustodistukset ovat Tier 2 -pääomaa.

(14) Osuustodistuksista katetaan vuotuisia tappioita samassa suhteessa tappiot kattavaan kokonaispääomaan. Niihin on sidottu osuustodistuksiin liittyvien maksujen […] siirtomekanismi, toisin sanoen osuustodistusten maksamatta olevat maksut on maksettava viimeistään [2–6] vuoden kuluessa niiden erääntymisestä. Sama pätee maksuihin, joilla täydennetään osuustodistusten nimellisarvoa, jos se hupenee tappioiden kattamisen vuoksi.

(15) Todistusten rahoittamiseksi Förderungsgesellschaft otti kaksi lainaa […]. Lainoista maksettiin [4–5] prosentin kiinteä korko osuustodistusten voimassaolon ajan. RSGV on taannut lainan […] asti, ja se saa Förderungsgesellschaftilta takauksestaan [1,8–2,5] prosentin korvauksen.

3.2 Äänetön osakkuus

(16) Sparkasse KölnBonnin ja Zweckverbandin välillä tehtiin 2 päivänä tammikuuta 2009 ja 27 päivänä helmikuuta 2009 äänetöntä osakkuutta (Stille Gesellschaft) koskevat sopimukset, joiden kokonaisarvo oli 350 miljoonaa euroa ja jotka maksettiin kahdessa erässä niin, että 2 päivänä tammikuuta 2009 maksettiin 300 miljoonaa euroa ja 1 päivänä huhtikuuta 2009 maksettiin 50 miljoonaa euroa. Äänetön osakkuus on järjestely, jossa sijoittaja ei saa äänioikeuksia mutta hänelle maksetaan korvaus. Äänetön osakkuus annetaan määräämättömäksi ajaksi, ja se katsotaan Tier 1 -ydinpääomaksi. Äänettömän osakkuuden omistaa Zweckverband.

(17) Äänettömän osakkuuden rahoittamiseksi Zweckverband otti ensimmäistä erää varten 300 miljoonan euron lainan. […] antoi 50 prosenttia lainasta ja […] antoi loput 50 prosenttia. Zweckverband maksaa lainasta korvauksena 12 kuukauden euriborin lisättynä [0,7–1,1] prosentilla. Toinen 50 miljoonan euron erä rahoitettiin […] otetulla lainalla, jonka korvauksena oli euribor lisättynä [0,7–1,1] prosentilla. Vaikka Köln tai Bonn ei ole kumpikaan antanut erityistä takausta, molemmat kaupungit vastaavat lain mukaan rajoituksettomasti Zweckverbandin kaikista veloista Zweckverbandin yhtiösäännön mukaisesti.

(18) Sparkassen maksama korvaus äänettömästä osakkuudesta on 12 kuukauden euribor lisättynä 7,25 prosentilla. Korvaus asetettiin Deutsche Bankin Fairness Opinion -lausunnon mukaisesti. Korvauksen maksaminen edellyttää voitollista tasetta, ja se jää maksamatta, jos Sparkasse ei kirjaa voittoa asianomaiselta vuodelta. Maksua ei suoriteta, jos vakavaraisuussuhde on maksun erääntyessä alle 9 prosenttia ja jos maksaminen johtaisi tappioihin tai lisäisi tappioita kyseisenä varainhoitovuonna. Maksun lykkääntyessä siirtovelvollisuutta ei ole, eikä maksamatta olevaa määrää tarvitse maksaa myöhemmin. Äänetön osakkuus kattaa taseen tappiot suhteessa tappiot kattavaan kokonaispääomaan.

(*) Liikesalaisuus.

([3]) Sen markkinaosuus koko Saksan pankkialalla on liian pieni ollakseen merkittävä.

4. RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA

(19) Rakenneuudistussuunnitelman mukaan Sparkasse keskittyy yhtiösääntönsä mukaiseen alueellisen säästöpankin liiketoimintamalliin. Pankki keskittyy tarjoamaan tyypillisiä vähittäispankkipalveluja perinteisille asiakassegmenteilleen eli yksityisasiakkaille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille ja vetäytyy muista toiminnoista, kuten omaan lukuun tapahtuvasta kaupankäynnistä tai sijoittamisesta strukturoituihin tuotteisiin, sekä luopuu tytäryhtiöistä, jotka eivät kuulu keskeiseen liiketoimintaan. Lisäksi pankki vähentää merkittävästi hallintokulujaan.

4.1 Kuvaus rakenneuudistussuunnitelmasta

(20) Sparkasse keskittyy palvelemaan Kölnin ja Bonnin alueella sijaitsevia asiakkaita yksityisasiakkaiden, yksityisen varallisuudenhoidon, pk-yritysten ja yritysasiakkaiden sekä institutionaalisten asiakkaiden segmenteillä. Yritysasiakassegmentillä Sparkasse keskittyy asiakkaisiin, joiden vuotuinen liikevaihto on alle 250 miljoonaa euroa.

(21) Sparkasse pienentää suurimpia luottojaan rajoittamalla luottosopimusten enimmäismääriä, vaatimalla lisävakuuksia tai siirtämällä riskiä muille luottolaitoksille. Sparkasse on jo onnistunut pienentämään luottojen määrää yritysasiakassegmentillä 551,5 miljoonalla eurolla ja sen tavoitteena on vähentää luottojen määrää vielä [900–1 100] miljoonalla eurolla vuoden 2013 loppuun mennessä vuoden 2008 alkuperäiseltä 2,8 miljardin euron tasolta. Lisäksi niille instituutioille, jotka eivät ole sidoksissa Kölnin ja Bonnin alueeseen, annettuja arvoltaan [800–900] miljoonan euron suuruisia luottoja vähennetään vuoden 2013 loppuun mennessä samoja välineitä käyttäen (ks. liitteessä I oleva 4 kohta).

(22) Sparkasse on jo pienentänyt omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin salkkuaan alkuperäisestä 550 miljoonasta eurosta [20–23] miljoonaan euroon, ja siitä luovutaan vähitellen kokonaan. Sparkasse lopettaa jatkossa kaiken omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin ja harkitsee luopuvansa kaupankäyntivarastostaan ja kirjaavansa näin kaikki jäljellä olevat vähäiset kaupankäyntiin liittyvät omaisuuserät varoihin ja velkoihin. Ne rajoitetaan laadullisesti koskemaan tiettyjä tuotteita, ja niiden on oltava määrältään päivittäisen riskirajan mukaisia (markkinariski < [3–5] miljoonaa euroa, ks. liitteessä I oleva 2 kohta).

(23) Yksi pääsyistä vuonna 2008 aiheutuneisiin Sparkassen tappioihin olivat sijoitukset niin kutsuttuun ABS-salkkuun ja SAA-salkkuun, jossa varat on hajautettu strategisesti (Strategic Asset Allocation). ABS-salkkuun tehtyjen sijoitusten kautta Sparkasse sai maantieteellisesti hajautettuja ([4]) ja valtaosin AAA-luokkaan kuuluvia varoja, esimerkiksi RMBS-instrumentteja ([5]), CDO-instrumentteja ([6]), CMBS-instrumentteja ([7]), ABS-instrumentteja ([8]) ja CLO-instrumentteja ([9]). Vuoden 2007 lopussa ABS-salkun arvo oli Sparkassen taseessa 1,05 miljardia euroa. SAA-salkussa on kyse erityisrahaston kautta hallinnoidusta hajautetusta arvopaperiomaisuudesta, joka muodostuu muun muassa kansainvälisistä kantaosakkeista, REIT-yhtiöistä ([10]) ja obligaatioista, mukaan luettuina korkean tuoton arvopaperit ja kehittyvien markkinoiden arvopaperit. Vuoden 2007 lopussa tämän salkun arvoksi kirjattiin Sparkassen taseessa 2,2 miljardia euroa. Vaikka Sparkasse pyrki hajauttamaan laajalti ABS- ja SAA-salkkujaan, finanssikriisi vaikutti niihin merkittävästi. Salkut olivat pääasiallinen syy 249 miljoonan euron alaskirjauksiin ([11]), jotka Sparkasse KölnBonnin oli tehtävä sijoitussalkussaan vuonna 2008 vuonna 2007 jo tehdyn 108 miljoonan euron alaskirjauksen lisäksi.

(24) Sparkassen rakenneuudistussuunnitelman mukaan ABS- ja SAA-sijoitukset eivät olleet perinteisen säästöpankin riskiprofiilin ja ydintoimintaan keskittyvän uuden strategisen toimintamallin mukaisia. Näin ollen Sparkasse päätti myydä kyseiset sitoumukset tai vähentää niitä vuoteen 2014 mennessä. Sparkasse supisti SAA-sijoitustaan puolella maaliskuussa 2008 vähentääkseen pääomariskiään. Myynti jatkui vuonna 2009, ja 30 päivänä syyskuuta 2009 SAA-salkun arvo oli enää 468 miljoonaa euroa. Jäljellä olevasta ABS-sijoituksesta (nimellisesti 970 miljoonaa euroa 30 päivänä syyskuuta 2009) aiheutuvat vaikutukset Sparkassen taseeseen katetaan varauksilla ja suojautumisella vuonna 2010. Jäljellä oleva salkku on määrä myydä vuosina [2012–2014].

(25) Sparkasse on aloittanut kattavan kustannusten karsimisohjelman, johon kuuluu henkilöstövähennyksiä, sisäisten menettelyjen optimointia ja 22 konttorin sulkeminen nykyisistä 131 konttorista vuoden 2011 puoliväliin mennessä. Tämän ansiosta sen hallintokuluja saadaan vähennettyä vähitellen [5–8] prosenttia vuoteen 2014 mennessä ([12]).

(26) Saksa sitoutuu siihen, että pankki noudattaa kuponkikorkojen maksua (liitteessä I oleva 7 kohta), mainontaa (liitteessä I oleva 9 kohta) ja yritysostokieltoa (liitteessä I oleva 8 kohta) koskevia rajoituksia sekä hintajohtajana toimimisen kieltoa, jonka mukaan Sparkasse ei saa tarjota vuoden 2014 loppuun asti talletuksia ja asuntolainoja edullisemmin kuin kymmenen sen suurinta kilpailijaa

([4]) Syyskuun lopussa vuonna 2009 64 prosenttia ABS-salkun volyymistä liittyi Saksaan ja muihin Euroopan maihin ja 17 prosenttia Yhdysvaltoihin.

([5]) Residential mortgage-backed securities (asuntolainavakuudelliset arvopaperit).
([6]) Collateral debt obligation (velkarypäsvakuudellinen velkasitoumus).
([7]) Commercial mortgage-backed securities (liikekiinteistölainavakuudelliset arvopaperit).
([8]) Asset-backed securities (omaisuusvakuudelliset arvopaperit).
([9]) Collateralised loan obligation (lainarypäsvakuudellinen velkasitoumus).
([10]) Real estate investment trust (kiinteistösijoitusyhtiö).
([11]) Tästä alakirjauksesta ABS-salkun osuus oli 104,5 miljoonaa euroa vuonna 2008.
([12]) Kun hintojen ja palkkojen nousu otetaan huomioon.

(jotka määritetään talletusten osalta Kölnin ja Bonnin alueen merkityksellisillä markkinoilla aktiivisesti toimivien kilpailijoiden markkinaosuuksien perusteella ja asuntolainojen osalta Saksan uusien asuntolainojen markkinoiden markkina-osuuksien perusteella, ks. liitteessä I oleva 5 kohta).

4.2 **Tytäryhtiöiden rakenneuudistus**

(27) Sparkasse suunnittelee vähentävänsä omistamiensa tytäryhtiöiden määrää kolmanneksella. Tytäryhtiösalkusta, jonka arvo oli 635 miljoonaa euroa pankin taseessa 31 päivänä joulukuuta 2008, [20–40] miljoonan euron osuudet oli myyty tai likvidoitu vuoden 2009 loppuun mennessä ja [180–250] miljoonan euron osuudet on vielä määrä myydä. Sparkasse tähtää tytäryhtiöiden myynnillä kahteen tavoitteeseen sen mukaan, minkä tyyppisestä tytäryhtiöstä on kysymys. Ensinnäkin ydintoimintaan kuulumattomilla toiminta-aloilla eli aluekehityshankkeiden tai kunnallisten tai sosiaalisten asuntojen alalla toimivien tytäryhtiöiden ([13]) myynnin tarkoituksena on pienentää Sparkassen riskejä ja haavoittuvuutta. Toiseksi myymällä osuudet yhtiöissä, jotka liittyvät vain välillisesti Sparkassen toimintaan, pyritään saamaan voittoa, jolla rahoitetaan Sparkassen rakenneuudistusta (ks. liitteessä I oleva 10 kohta). Tyhjentävä luettelo myytävistä tytäryhtiöistä on esitetty liitteessä I olevissa 10 ja 13 kohdassa.

(28) Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat muun muassa osuudet sellaisissa yhtiöissä kuin RW Holding AG, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH, Schufa Holding AG ja neue leben Pensionsverwaltung AG. Nämä osuudet on jo myyty, ja niistä on saatu tuloja yhteensä noin [25–35] miljoonaa euroa.

(29) Joidenkin tytäryhtiöiden, joiden arvo on noin [70–100] miljoonaa euroa, Sparkasse odottaa herättävän vain vähän kiinnostusta yksityisellä sektorilla. Kiinnostuksen vähyys johtuu pääasiassa siitä, että kyse on pienistä yrityksistä, jotka toimivat sosiaalisten asuntojen tai aluekehityksen alalla yhteistyössä Kölnin kaupungin kanssa, tai niiden omistusrakenteesta, jossa Kölnin kaupunki on määräävässä asemassa. Tämän vuoksi Sparkasse harkitsee näiden toimintojen myyntiä [Kölnin kaupungille tai Kölnin kaupunkiin sidoksissa olevalle yhtiölle]. Siirtohinta määräytyisi markkina-arvon perusteella, ja markkina-arvon arvioisi riippumaton asiantuntija. Kölnin kaupungille myytävät tytäryhtiöiden omaisuuserät liittyvät pääasiassa kiinteistötoimintaan.

(30) Rakenneuudistustoimenpiteiden toteuttamisen tuloksena Sparkassen riskipainotetut omaisuuserät vähenevät [2–5] miljardista eurosta [15–20] miljardiin euroon (eli [15–20] prosenttia) (huomioon ei oteta tulevaa kasvua ydinliiketoiminta-alalla rakenneuudistuskauden aikana). Jos ydinliiketoiminta-alan kasvu otetaan huomioon, riskipainotetut omaisuuserät vähenevät [10–15] prosenttia vuoteen 2014 mennessä. Sparkasse KölnBonnin […] pienenee [4–6] miljardia euroa [20–30] miljardiin euroon (eli [15–20] prosenttia) (huomioon ei oteta tulevaa kasvua keskeisellä liiketoiminta-alueella rakenneuudistuskauden aikana). Kun ydinliiketoiminta-alan kasvu otetaan huomioon, rakenneuudistustoimenpiteillä vähennetään omaisuuseriä yhteensä 5 prosenttia.

4.3 **Elinkelpoisuuden palautuminen perusskenaariossa ja stressiskenaariossa**

(31) Saksa on toimittanut perus- ja stressiskenaarion osoittaakseen Sparkasse KölnBonnin kyvyn palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus.

Perusskenaario

(32) Perusskenaariossa taloudelliset ennusteet perustuvat oletuksiin, jotka ovat yhdenmukaisia tunnustettujen talousinstituuttien julkaisemien Saksaa koskevien ennusteiden kanssa. Oletuksen mukaan BKT:n kasvu pysyy samalla keskinkertaisella tasolla koko rakenneuudistuskauden ajan. Työttömyyden odotetaan kasvavan vuoteen 2011 asti ja kääntyvän sen jälkeen hitaaseen laskuun. Lisäksi tämän hetken epäsuotuisten alhaisten korkojen odotetaan kohenevan vuonna 2010 ja pysyvän sitten muuttumattomina koko muun rakenneuudistuskauden ajan.

(33) Kuten alla olevassa taulukossa 1 on esitetty, perusskenaariossa Sparkassen kannattavuuden odotetaan palautuvan vuonna 2010 ja sen tulosten kohentuvan jatkuvasti vuoteen 2014 asti. Vuonna 2014 pankin oman pääoman tuotto on [9–10] prosenttia. Alla olevaan kaavioon 1 on koottu Sparkassen keskeiset talouden tunnusluvut vuosina 2008–2014.

([13]) Sparkasse KölnBonnin vaikeuksien merkittävä syy oli sen osallistuminen sellaisiin hankkeisiin ja osuudet sellaisissa tytäryhtiöissä, jotka eivät liittyneet sen ydinliiketoimintaan. Näistä toiminnoista aiheutui valtaosa tappioista. Houkutellakseen uusia yrityksiä Kölniin pankki osallistui aiemmin liike- ja toimistotilojen kehittämiseen ja myönsi vuokratakauksia kiinteistöhankkeiden edistämiseksi. Pankki neuvottelee takauksia ja vuokrasopimuksia uusiksi päästäkseen eroon tällaisista järjestelyistä ja myy toimintoja mahdollisuuksien mukaan kolmansille osapuolille.

Taulukko 1

Sparkasse KölnBonnin voitto ennen veroja vuosina 2010–2014 perusskenaariossa

Skenaario	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Perusskenaario	– 98,8	[5–10]	[80–100]	[125–150]	[150–175]	[20–225]

Kuvio 1

Sparkasse KölnBonnin keskeiset talouden tunnusluvut vuosina 2008–2014 – perusskenaario

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tunnusluvut	**Riskipainotetut omaisuuserät** [1] **(mrd. €)**	20,2	19,1	[17,5–20]	(…)	(…)	(…)	[15–20]
	Tier 1 -suhdeluku [2]	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[7–8] % ([6–7] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–9] % ([7–8] %)	[8–10] % ([8–9] %)
	Oman pääoman tuotto	– 13,5 %	– 6,5 %	[0–3] %	[4–6] %	[7–9] %	[7–9] %	[9–10] %
	Kulu/tuotto-suhde	73,0 %	70,0 %	[65–75] %	[60–70] %	[55–65] %	[50–60] - %	[50–60] %
	Kokoaikavastaavat	3 824	3 672	[3 500-3 750]	[3 250-3 500]	[3 000-3 250]	[3 000-3 250]	[2 750-3 000]

[1] Vain Sparkasse KölnBonnia koskevat tiedot.
[2] Sparkasse KölnBonnin Tier 1 -suhdeluku, suluissa oleva luku = koko konsernin Tier 1 -suhdeluku; kokoaikavastaava = kokoaikaiset työntekijät.

Stressiskenaario ja herkkyysanalyysi

(34) Stressiskenaariossa lähdetään siitä makrotaloudellisesta oletuksesta, että kriisi jatkuu vuoteen 2011 asti ja vuonna 2012 käännytään hitaaseen elpymiseen. Stressiskenaariossa oletetaan epäsuotuisan korkotason jatkuvan kaksi vuotta kauemmin kuin perusskenaariossa.

(35) Stressiskenaariossa Sparkassen kannattavuuden oletetaan palautuvan vuonna 2012 ja sen tulosten kohenevan jatkuvasti vuoteen 2014 asti. Vuonna 2014 pankin oman pääoman tuotto olisi [10–12,5] prosenttia. Stressiskenaarion mukaan Sparkassen ja koko konsernin pääomasuhteet säilyvät selvästi lainsäädännön vähimmäisvaatimusten yläpuolella koko rakenneuudistuskauden ajan. Alla olevaan taulukkoon 2 ja kuvioon 2 on koottu Sparkasse KölnBonnin keskeiset talouden tunnusluvut vuosina 2008–2014 stressiskenaariossa.

Taulukko 2

Sparkasse KölnBonnin voitto ennen veroja vuosina 2010–2014 stressiskenaariossa

Skenaario	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stressiskenaario	– 98,8	– [125–150]	– [25–50]	[50–75]	[125–150]	[175–200]

Kuvio 2

Sparkasse KölnBonnin keskeiset talouden tunnusluvut vuosina 2008–2014 – stressiskenaario

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tunnusluvut	**Riskipainotetut omaisuuserät** [1] **(mrd. €)**	20,2	19,1	[17–20]	[17–19]	[17–19]	[17–19]	[16–18]
	Tier 1 -suhdeluku [2]	6,4 % (5,5 %)	6,9 % (6,1 %)	[6–7] % ([5–6])	[6–7] % ([6–7])	[6–7] % ([6–7])	[6–7] % ([6–7])	[7–8] % ([6–7])

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tunnusluvut	**Oman pääoman tuotto**	– 13,5 %	– 6,5 %	– [8–9] %	– [1–3] %	[3–5] %	[8–10] %	[10–12] %
	Kulu/tuotto-suhde	73,0 %	70,0 %	[70–75] %	[65–70] %	[60–65] %	[55–60] - %	[50–55] %
	Kokoaikavasta-avat	3 824	3 672	[3 500-3 750]	[3 250-3 500]	[3 000-3 250]	[3 000-3 250]	[2 750-3 000]

([1]) Vain Sparkasse KölnBonnia koskevat tiedot.
([2]) Sparkasse KölnBonnin Tier 1 -suhdeluku, suluissa oleva luku = koko konsernin Tier 1 -suhdeluku; kokoaikavastaava = kokoaikaiset työntekijät.

(36) Tällä hetkellä alhaalla olevat lyhytaikaiset korot vaikuttavat eniten pankin tuloihin, joten korkotasosta tehtiin ylimääräinen herkkyysanalyysi (skenaario 1: korkokäyrä nousee 100 peruspistettä, skenaario 2: korkokäyrä laskee 50 peruspistettä). Analyysissä vahvistui, että korkojen nousu lisäisi Sparkassen kannattavuutta ja korkojen lasku heikentäisi sen kannattavuutta, eli lyhytaikaisten korkojen lineaarinen 50 peruspisteen lasku johtaisi voittojen vähentymiseen [20–25] miljoonalla eurolla vuodessa. Saksan toimittamasta herkkyysanalyysistä käy yleisesti ilmi, että Sparkassen haavoittuvuus korkoshokeille on vähäinen.

4.4 **Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä (corporate governence)**

(37) Saksan toimittamista tiedoista kävi ilmi, että poliittisin perustein tehdyistä sijoituksista, jotka pahensivat Sparkassen vaikeuksia, oli päätetty vuosina 1997–2004 eli ennen kuin Stadtsparkasse Köln sulautui Sparkasse Bonnin kanssa vuonna 2005, jolloin Sparkasse KölnBonn perustettiin nykymuodossaan. Sijoituksista päätettäessä myös lainsäädäntökehys oli erilainen, ja sen muodosti lähinnä Nordrhein-Westfalenin säästöpankkilaki ([14]). Tämän jälkeen Sparkassen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää on parannettu.

(38) Koska pankista vastaavan julkisen laitoksen (omistajan) rakenne muuttui vuonna 2005 tapahtuneen sulautumisen jälkeen, tärkeät päätökset tehdään Zweckverbandissa osakkaiden äänten määräenemmistöllä, joka on asetettu vähintään 85 prosenttiin ja ylittää siten kaupunkien yksittäiset omistusosuudet.

(39) Yksikköjen määrää ja kokoa on pienennetty, ja myös hallintoneuvoston ja johtokunnan kokoa on supistettu merkittävästi. ([15]) Osuuskomitea, johon kuului kolme johtokunnan jäsentä ja jolla oli entisessä Stadtsparkasse Kölnissä oikeus tehdä ennakkopäätös tytäryhtiöihin sijoittamisesta, on purettu. Vastuu pääomasijoituksia koskevasta sijoittamispolitiikasta, jonka mukaan pääomasijoituksia arvioidaan taloudellisin perustein, siirrettiin johtokunnalle. Lisäksi Sparkassen tekemät uudet sijoitukset edellyttävät hallintoneuvoston hyväksyntää.

(40) Säästöpankkilakiin tehdyt muutokset pakottivat pankin perustamaan riskikomitean ja kirjanpitokomitean sekä antamaan niille laajan valvontavallan. Laissa vaaditaan myös, että hallintoneuvoston jäsenillä on oltava tarvittava pätevyys säästöpankin toiminnan arvioimiseksi ja valvomiseksi. Johtokunnalla on yksin täysi vastuu pankin johtamisesta, eivätkä hallintoneuvoston tai osakkeenomistajien antamat ohjeet sido sitä.

(41) Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään jo tehtyjen parannusten lisäksi Sparkasse vahvistaa hallintoaan entisestään nostamalla hallintoneuvoston riippumattomien ([16]) jäsenten määrän (nykyisistä) kahdesta neljään; kaikkiaan jäseniä on kahdeksantoista. Kirjanpitokomitean jäsenten määrää vähennetään yhdeksästä seitsemään, ja riskikomitean jäsenten määrää yhdeksästä kuuteen 1 päivästä tammikuuta 2011. Osuuskomitea puretaan vuoden 2011 loppuun mennessä ja strategiakomitea vuoden 2010 loppuun mennessä. Osuuskomitea menettää merkityksensä luonnollisesti heti, kun Sparkasse KölnBonn on myynyt valtaosan tytäryhtiöistään. Strategiakomitean tehtäviä hoitaa jatkossa johtokunta. Yritysostoja koskevaa päätöksentekoa muutetaan, ja päätökset tehdään yksimielisesti johtokunnassa ja ne edellyttävät yli [2–5] miljoonan euron sijoitusten tapauksessa sitä, että riippumaton asiantuntija on antanut myönteisen arvion due diligence -tarkastuksen tai yrityksen arvonmäärityksen yhteydessä.

([14]) Sparkassengesetz Nordrhein-Westfalen, http://www.wlsgv.de/download/spkg28112008.pdf, nykyinen versio ollut voimassa 29 päivästä marraskuuta 2008.

([15]) Johtokunnassa on vuonna 2010 ainoastaan viisi jäsentä (yhdeksän vuonna 2005); hallintoneuvostossa puolestaan on 18 jäsentä (aiemmin 27).

([16]) Tässä yhteydessä tarkoitetaan 'riippumattomalla' sitä, ettei hallintoneuvoston jäsen kuulu hänet nimittäneen kaupungin valtuustoon.

4.5 **Hybridit**

(42) Sparkassella on riippumattomien sijoittajien hybridipääomaa (yksityiset osuustodistukset) 224 miljoonan euron arvosta. Saksan antamien tietojen mukaan osuustodistukset (Genussrechte) ja yksityiset osuustodistukset luokitellaan tasavertaisiksi. Äänettömän osakkuuden etuoikeusasema on heikompi molempiin todistuksiin nähden. Kuten alla olevasta taulukosta 3 käy ilmi, hybrideistä ei ole maksettu kuponkikorkoja vuoden 2008 jälkeen. Vuonna 2008 ja 2009 osuustodistuksista katettiin tappioita 57,4 miljoonan euron edestä. Äänettömästä osakkuudesta ja yksityisistä osuustodistuksista katettiin tappioita vuonna 2009. Vuodesta 2010 lähtien hybridi-instrumentteja täydennetään ja perutut kumulatiiviset kuponkikorkomaksut hoidetaan vuodesta 2011 lähtien vuoteen 2012 mennessä. Vuonna 2013 kaikkia hybridejä täydennetään, kaikki perutut kuponkikorkomaksut hoidetaan ja kuponkikorko maksetaan jokaisesta instrumentista. Koska kuponkikorot on maksettava tuloslaskelman tai taseen loppusumman ollessa positiivinen, Sparkasse ei voi harkintansa mukaan keskeyttää kuponkikorkojen maksamista, jos sen toiminta on voitollista ja mahdollinen pääoman väheneminen on täydennetty.

Taulukko 3

Sparkasse KölnBonnin voiton jakautuminen vuosina 2009–2014 (perusskenaario)

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Voitto ennen veroja			– 98,8	[5–10]	[80–100]	[125–150]	[150–175]	[20–225]
Voiton jakautuminen pääomainstrumenttien mukaan								
Förderungsgesellschaftin osuustodistukset	Tappioiden kattaminen	40,6	16,8	0	0	0	0	0
	Pääoman täydentäminen	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kuponkikorko	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Yksityiset osuustodistukset	Tappioiden kattaminen	0	12,5	0	0	0	0	0
	Pääoman täydentäminen	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kuponkikorko	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Äänetön osakkuus	Tappioiden kattaminen	0	19,5	0	0	0	0	0
	Pääoman täydentäminen	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
	Kuponkikorko	0	0	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(43) Saksa on antanut sitoumuksen, jonka mukaan pankki ei maksa yksityisten sijoittajien hallussa olevasta hybridipääomasta mitään kuponkikorkoja lukuun ottamatta niitä, jotka sillä on sopimuksen mukaan velvollisuus maksaa (ks. liitteessä I oleva 7 kohta).

4.6 **WestLB**

(44) Yksi syy Sparkasse KölnBonnin vaikeuksiin oli sen osuus WestLB:ssä. Sparkasse KölnBonnille on aiheutunut […] miljoonan euron tappiot, koska alueellisen säästöpankkiyhdistyksen jäsenenä se osallistui säästöpankkiyhdistyksen jäsenten ja osavaltion säästöpankkien turvaverkoksi perustettuun säästöpankkiyhdistyksen vararahastoon. Rahastoa oli käytettävä, kun WestLB:tä pelastettiin vuonna 2008. Jäljellä oleva riski liittyy Sparkasse KölnBonnin epäsuoraan omistukseen WestLB:ssä ja jäljellä olevaan epäsuoraan vastuuseen WestLB:n ”roskapankista” RSGV:n kautta.

(45) Vaikka Sparkassen ei ole sijoittanut suoraan WestLB:hen, siihen kohdistuu riski RSGV:stä omistamansa osuuden kautta. Sparkasse omistaa RSGV:stä suoraan noin 19 prosenttia. Saksan antamien tietojen mukaan WestLB:tä koskevan RSGV:n kirjanpitoarvon mahdollisen alentumisen riskillä olisi vain hyvin vähäinen vaikutus Sparkasseen. Ensinnäkin riippumaton kolmas osapuoli arvioi WestLB:n arvon vastikään, ja sen kirjanpitoarvoa RSGV:n taseessa pienennettiin tämän mukaisesti 31 päivänä joulukuuta 2009 […] miljardin euron hankinta-arvostaan […] miljoonaan euroon 31 päivänä joulukuuta 2009. Näin ollen Sparkassen epäsuora osuus WestLB:ssä on tällä hetkeltä

arvoltaan noin […] miljoonaa euroa. Lisäksi WestLB vaikuttaa Sparkasseen ainoastaan Sparkassen RSGV:stä omistaman osuuden kautta, joten vain viimeksi mainitun todellisella arvolla on merkitystä Sparkasselle. Tähän vaikuttavat WestLB:n arvon lisäksi myös muut RSGV:n omistamat tytäryhtiöt ja sijoitukset. Vuoden 2009 lopussa suoritetussa RSGV:n tytäryhtiöiden arvotuksessa paljastui merkittäviä piilovarantoja, jotka riittäisivät kattamaan jopa mahdollisen pahimman skenaarion mukaisen WestLB:n alaskirjauksen, jossa sen arvoksi tulisi 0.

(46) Sparkassen velvollisuus osallistua perustettuun […], jolla on tarkoitus kattaa vasta perustetun WestLB-roskapankin mahdolliset tappiot, on suuruudeltaan […] miljoonaa euroa 25 vuoden aikana. Tämä sitoumus ei kuitenkaan vaikuta pankin kykyyn täyttää jatkossa lainsäädännön vaatimukset, koska osallistuminen […] tapahtuu ainoastaan tulevista voitoista.

4.7 **Osittainen irtautuminen varhaisessa vaiheessa**

(47) Saksa on sitoutunut siihen, että Sparkasse maksaa osan saadusta pääomasta takaisin sijoitusinstrumenttien mukaisia ehtoja aiemmin (ks. liitteessä I oleva 27 kohta). Takaisinmaksu alkaa vuonna 2011, ja siinä on kaksi vaihetta.

(48) Ensimmäisessä vaiheessa myydään 150 miljoonan euron erä […] Zweckverbandille. Liiketoimi ja etenkin ostohinta eivät paranna Förderungsgesellschaftin tilannetta siitä, jos se pitäisi välineen ([17]). Tämän jälkeen Zweckverband muuntaa tällä hetkellä Tier 2 -pääomaksi katsotut osuustodistukset Tier 1 -pääomainstrumentiksi. Uuden instrumentin etuoikeusasema on heikompi, sitä ei lunasteta ainakaan 30 vuoteen eikä siitä kerry maksettavia kuponkikorkoja. Tämän vaiheen tuloksena Sparkassen Tier 1 -suhdeluku paranee [0,8–1,0] prosenttia.

(49) Tier 1 -suhdeluvun kasvaessa voidaan käynnistää toinen vaihe, jossa Sparkasse KölnBonn ostaa takaisin Förderungsgesellschaftin omistamista osuustodistuksista vuonna 2011 jäljellä olevan määrän, jonka nimellisarvo on 150 miljoonaa euroa. Molempien vaiheiden tuloksena Tier 2 -suhde pienentyy kaikkiaan [0,5–1,0] prosenttia. Lisäksi RSGV tai muu säästöpankkialan jäsen ostaa markkinahintaan osuudet, jotka Sparkassella on kahdessa säästöpankkeihin liittyvässä […] ([18]) ja […]. Näissä kahdessa yhtiössä olevien epäsuorien osuuksien myynnin seurauksena pankin omaisuus pienenisi vielä [0,2–0,5] prosenttia. Tämä kahden yhtiön myynti liittyy tiiviisti osuustodistusten toisen erän takaisinmaksuun, sillä RSGV ostaa kyseiset kaksi yhtiötä osuustodistusten myynnistä saatavilla tuloilla.

5. **SYYT PÄÄOMAN KOROTTAMISTA KOSKEVAN MENETTELYN ALOITTAMISEEN**

(50) Komissio muistuttaa, että se aloitti tässä asiassa 4 päivänä marraskuuta 2009 muodollisen tutkintamenettelyn arvioidakseen pääomankorottamistoimenpiteiden soveltumisesta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan ([19]) 3 kohdan mukaisena rakenneuudistustukena.

(51) Lisäksi komissio ilmoitti epäilevänsä, ettei asianmukaista vastuunjakoa ollut varmistettu millään tavalla eikä kilpailun vääristymistä ollut rajoitettu valtiontukisäännöissä edellytetyllä tavalla (menettelyn aloittamispäätöksen 50 kohta).

(52) Koska ei ollut varmaa, johtuivatko Sparkasse KölnBonnin vaikeudet selvästi ennen kriisiä tehdyistä sijoituspäätöksistä vai itse kriisistä, komissio ei ratkaissut sitä, kuuluivatko pääoman korotukset SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan vai SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan. Komissio päätti tutkia tosiseikat selvittääkseen sovellettavan oikeusperustan ja tehdäkseen asiasta päätöksen myöhemmässä vaiheessa.

([17]) Saksa ehdottaa ratkaisua, johon kuuluu niin kutsuttu ”korjauslauseke”, joka olisi voimassa yhtä kauan kuin alkuperäisen instrumentin kertyvä korko. Tällä tavoin Förderungsgesellschaft saisi Zweckverbandilta ensin instrumentin kirjanpitoarvoon perustuvan maksun (nimellisarvo, josta on vähennetty katetut tappiot). Tämän jälkeen Förderungsgesellschaft saisi Zweckverbandilta ”korjauslausekkeen” perusteella maksuja, jotka vastaisivat niitä tuloja, joita sille olisi kertynyt myyntiajankohtaan asti pitäessään instrumentin itsellään. Zweckverband saa Sparkasse KölnBonnilta samankaltaiset maksut (pääoman korko), koska Förderungsgesellschaftille maksettavia lykättyjä kuponkikorkoja, jotka liittyvät ajanjaksoon, jolloin Förderungsgesellschaft omisti instrumentin, pienennettäisiin ainoastaan enintään 25 prosenttia. Saksan mielestä tällainen vähennys on asianmukainen keino korvata Zweckverbandille korko- ja rahoitusriski, ja siinä otetaan huomioon hyöty, jonka Förderungsgesellschaft saa, kun se saa pääomansa takaisin sopimuksessa sovittua nopeammin. Esimerkiksi jos Förderungsgesellschaft myy instrumentin, jonka nimellisarvo on 150 miljoonaa euroa ja josta vähennetään 25 miljoonan euron tappiot, Zweckverbandille vuonna 2011, sille maksettaisiin ensin 125 miljoonaa euroa. Jos Sparkasse KölnBonn tuottaa voittoa vuonna 2012, mikä aiheuttaisi velvollisuuden täydentää instrumentin pääomaa (jos Förderungsgesellschaft olisi pitänyt välineen), Zweckverband maksaa vastaavan summan Förderungsgesellschaftille. Jos vuonna 2012 syntyneet voitot riittävät vuosina 2009–2011 lykättyjen kuponkikorkojen maksuun, myös tällöin Zweckverband suorittaisi vastaavan maksun Förderungsgesellschaftille.

([18]) Sparkasse KölnBonn on sitoutunut myymään osuutensa RSGV:ssä tai muissa säästöpankkialan jäsenissä sen näissä yhtiöissä olevia epäsuoria osuuksia koskevien sopimusjärjestelyjen mukaisesti.

([19]) Joulukuun 1 päivänä 2009 EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklasta tuli SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artikla. Kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta ovat asiasisällöltään samanlaiset. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on pidettävä soveltuvin osin viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

6. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(53) Komissio toteaa, ettei asianomaisilta saatu huomautuksia pääoman korotusta koskevasta menettelyn aloittamispäätöksestä.

7. SAKSAN HUOMAUTUKSET

(54) Saksa ilmoitti tutkineensa 4 päivänä marraskuuta 2009 tehdyn komission päätöksen, jolla komissio päätti aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn. Se ilmoitti komissiolle olevansa edelleen sitä mieltä, että Sparkasse KölnBonnin äänettömän osakkuuden ja osuustodistusten muodossa vuoden 2008 lopussa ja vuoden 2009 alussa saamat pääoman korotukset eivät ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Saksan mielestä nämä toimenpiteet ovat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia menettelyn aloittamispäätöksessä esitettyjen perustelujen mukaisesti (ks. menettelyn aloittamispäätöksen 24–28 kohta).

(55) Saksa oli eri mieltä komission arviosta, jonka mukaan hybridi-instrumenttien markkinat olivat täysin ehtyneet ([20]) vuoden 2008 lopussa ja vuoden 2009 alussa, kun pääoman korotukset suoritettiin. Erityisesti se oli eri mieltä komission päätelmästä, jonka mukaan markkinataloussijoittaja tai omistaja ei olisi tehnyt vastaavaa sijoitusta edes korkeammasta hinnasta (ks. menettelyn aloittamispäätöksen 38 kohta). Saksan mukaan markkinoiden kehitys ei vaikuttanut Sparkasse KölnBonniin, joka pystyi laskemaan liikkeeseen etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevia velkoja sekä vuoden 2008 neljän viimeisen kuukauden aikana (yhteisarvoltaan [10–15] miljoonaa euroa) että vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä (yhteisarvoltaan [35–40] miljoonaa euroa) useiden satojentuhansien eurojen erissä.

(56) Saksa kiisti myös, että Förderungsgesellschaftin suorittamaan Sparkasse KölnBonnin pääoman korottamiseen olisi käytetty valtion varoja.

(57) Vaikka komissio vahvistaisi alustavan arvionsa, jonka mukaan Sparkasse KölnBonnin pääoman korotus on luonteeltaan valtiontukea, Saksa ilmoitti kuitenkin luottavansa siihen, että toimenpiteet soveltuvat sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla.

(58) Saksa väitti rakenneuudistussuunnitelman täyttävän kaikki edellytykset, jotka on asetettu elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoitusalalla tämänhetkisessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtiontukisääntöjen perusteella 23 päivänä heinäkuuta 2009 annetussa komission tiedonannossa ([21]), jäljempänä 'rakenneuudistustoimenpiteitä koskeva tiedonanto'.

(59) Saksan mielestä rakenneuudistussuunnitelmalla varmistetaan, että Sparkasse KölnBonnin pitkän aikavälin elinkelpoisuus palautuu, Sparkasse KölnBonn osallistuu riittävällä omalla rahoitusosuudella rakenneuudistuksen kustannuksiin ja kilpailun vääristymistä rajoitetaan merkittävillä rakenteellisilla ja toimintalinjoja koskevilla toimenpiteillä.

(60) Saksan antamat sitoumukset on lueteltu liitteissä I–III, ja ne ovat olennainen osa tätä päätöstä. Sitoumusten täytäntöönpanon varmistamiseksi nimitetään valvonnasta vastaava toimitsijamies. Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen nimitysmenettely ja tehtävät on esitetty liitteessä II. Lisäksi Saksa on sitoutunut toteuttamaan divestoinnit tietyssä määräajassa (ks. liitteessä I olevat 10 ja 13 kohta). Jos tätä määräaikaa ei noudateta, nimitetään luovutuksen hoitava toimitsijamies. Menettely luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen valitsemiseksi ja hänen tehtävänsä vahvistetaan liitteessä III.

8. ARVIOINTI

8.1 Valtiontuen olemassaolo ja määrä

(61) Komission on arvioitava, ovatko kyseiset toimenpiteet valtiontukea. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(62) Menettelyn aloittamispäätöksessä (5.1 luku) komissio tuli alustavasti siihen tulokseen, että molemmat toimenpiteet Sparkasse KölnBonnin pääoman korottamiseksi olivat valtiontukea. Komissio ei voi hyväksyä Saksan esittämiä perusteita, joiden mukaan toimenpiteet eivät olleet valtiontukea, koska molempien instrumenttien ehdot olivat markkinataloussijoittajan hyväksyttävissä. Vaikka molemmista instrumenteista maksettava korvaus vastasi samankaltaisista instrumenteista vuoden 2008 alkuun asti maksettua korkoa, se oli liian pieni Sparkasse KölnBonnin tapauksessa, koska pankin toiminnan kannattamattomuus aiheutti suuren riskin. Pääoman korottamisen aikaan hybridi-instrumenttien markkinat olivat ehtyneet täysin. Näin ollen tämän tapauksen olosuhteiden ja etenkin silloisen markkinatilanteen perusteella komissio ei voinut hyväksyä väitettä, jonka mukaan markkinataloussijoittaja olisi tehnyt saman sijoituksen ja jopa samoilla ehdoilla.

(63) Tutkimuksessa ei käynyt ilmi mitään tietoja, joiden perusteella tätä arviota olisi syytä muuttaa. Etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevien velkojen liikkeeseenlasku, jonka Sparkasse KölnBonn toteutti vuoden 2008 lopussa ja vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä, ei ole uskottava osoitus siitä, että hybridi-instrumenttien markkinat toimivat, sillä yksittäisten erien suuruus oli hyvin pieni. Useiden satojentuhansien eurojen arvoiset hybridi-instrumenttien erät ovat riskitasoltaan

([20]) Lukuun ottamatta konsernin sisäisiä liikkeeseen laskuja tai valtion toimimista instrumenttien ostajana.
([21]) EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9.

täysin toista luokkaa kuin nimellisarvoltaan 150 miljoonan euron instrumentti, ja näin ollen ne oli helpompi saada kaupaksi yksityisillä markkinoilla. Komissio pitää siis kiinni näkemyksestään, jonka mukaan markkinataloussijoittaja ei olisi ostanut hybridi-instrumentteja, jotka kooltaan ja ominaisuuksiltaan olisivat vastanneet toimenpiteitä Sparkassen pääoman korottamiseksi.

(64) Komissio muistuttaa Förderungsgesellschaftin tekemässä Sparkasse KölnBonnin pääoman korotuksessa käytettyjen varojen luonteen osalta todenneensa jo aiemmin käsittelemissään tapauksissa, että RSGV:n antamat varat ovat julkisten viranomaisten suoraan tai välillisesti hallinnoimia varoja ([22]). Komission mielestä tämä pätee myös Förderungsgesellschaftiin, joka on RSGV:n kokonaan omistama tytäryhtiö. Näin ollen kyseiset varat ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtion varoja.

(65) Edellä esitetyn perusteella komissio vahvistaa menettelyn aloittamispäätöksessä esittämänsä alustavan päätelmän, jonka mukaan toimenpiteet Sparkassen pääoman korottamiseksi ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(66) Komissio huomauttaa lisäksi, että pelastamistukitoimenpiteet on muutettu rakenneuudistustueksi, joka antaa Sparkasselle edelleen etua. Toimenpiteen avulla Sparkasse pystyi saamaan rahoitusta tilanteessa, jossa se ei erityisesti finanssi- ja talouskriisin vuoksi pystynyt saamaan pääomaa markkinoilta. Sparkasse on saanut tästä taloudellista etua ja sen asema on vahvistunut verrattuna sen Saksassa ja muissa jäsenvaltioissa toimiviin kilpailijoihin, jotka eivät ole hyötyneet samasta tuesta. Toimenpiteiden on näin ollen katsottava olevan omiaan vääristämään kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(67) Tuen osuus pääoman korotuksista on 650 miljoonaa euroa, mikä on 3,3 prosenttia suhteessa pankin riskipainotettuihin omaisuuseriin (vuoden 2008 lopussa).

8.2 **Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille**

8.2.1 *Soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta*

(68) Komissio ei ratkaissut 4 päivänä marraskuuta 2009 menettelyn aloittamisesta tekemässään päätöksessä, mikä olisi asianmukainen oikeusperusta pääoman korotusten analysoinnille. Tuolloin saatavilla olleiden tietojen perusteella vaikutti siltä, että selvästi ennen finanssikriisiä tehdyt päätökset sijoittamisesta aluekehityshankkeisiin olivat pääsyy Sparkasse KölnBonnin vaikeuksiin. Koska kriisi näytti vain pahentaneen pankin aiempia ongelmia, SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamista ei voitu sulkea pois. Toisaalta pääoman korottaminen tapahtui finanssikriisin ollessa pahimmillaan, joten finanssikriisin aikaisissa pankkitapauksissa sovelletun komission käytännön perusteella myös SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltaminen olisi mahdollista.

(69) Vaikka aiemmissa päätöksissä on viitattu valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettuihin suuntaviivoihin ([23]), jäljempänä 'pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevat suuntaviivat'), komissio on täsmentänyt rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 49 kohdassa, että kaikki komissiolle 31 päivänä joulukuuta 2010 tai sitä ennen ilmoitettu tuki arvioidaan pankeille annettavana rakenneuudistustukena rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon mukaisesti pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien suuntaviivojen sijasta.

(70) Koska pankkialan tilanne on Saksassa edelleen herkkä, komissio toteaa, että yhden Saksan suurimman säästöpankin mahdollinen hajoaminen […] vuoksi vaikuttaisi järjestelmään ja uhkaisi näin ollen Saksan talouden vakautta.

(71) Näin ollen SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohta on asianmukainen oikeusperusta arvioitaessa, soveltuuko Sparkassen saama tuki sisämarkkinoille talouden vakauden säilyttämiseen tähtäävänä rakenneuudistustukena.

8.2.2 *Rakenneuudistustuen soveltuvuus sisämarkkinoille*

(72) Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon mukaisesti rakenneuudistussuunnitelmassa on osoitettava ensinnäkin, että tuensaajaan kohdistuva rakenneuudistusprosessi soveltuu tuensaajan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen. Toiseksi tuen määrä on rajoitettava välttämättömään ja sekä tuensaajan että sen osakkeenomistajien olisi osallistuttava rakenneuudistuksen kustannuksiin omilla varoillaan niin pitkälti kuin mahdollista. Kolmanneksi tuensaajan markkinavoiman keinotekoisen tukemisen aiheuttamaa kilpailun vääristymistä on rajoitettava toimenpitein, joilla on myös varmistettava pankkialan kilpailukyky. Myös seurantaa ja menettelyä koskevat kysymykset on ratkaistava.

([22]) Ks. komission päätös, tehty 30 päivänä huhtikuuta 2008, asiassa NN 25/08, Risikoabschirmung WestLB, 29 kohta; komission päätös, tehty 1 päivänä lokakuuta 2008, valtiontuki C 43/08 – WestLB (EUVL C 322, 17.12.2008, s. 16); komission päätös, tehty 12 päivänä toukokuuta 2009, valtiontuesta C 43/08 (ex N 390/08), jonka Saksa haluaa myöntää WestLB AG:n rakenneuudistukseen. Meneillään olevassa WestLB:n riskisuojaa koskevassa oikeuskäsittelyssä Saksa ei ole riitauttanut komission arviointia, jonka mukaan säästöpankkien RSGV- ja WLSGV-yhdistysten antama tuki WestLB:lle on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

([23]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2. Tähän on viitattu nimenomaisesti valtiontukisääntöjen soveltamisesta maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin annetun komission tiedonannon, jäljempänä 'pankkitiedonanto', 42 kohdassa.

i) Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen

(73) Saksa toimitti rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 9–11 kohdan mukaisesti kattavan ja yksityiskohtaisen rakenneuudistussuunnitelman, jossa oli kattavat tiedot liiketoimintamallista. Suunnitelmassa eriteltiin myös pankin vaikeuksien syyt.

(74) Liiketoimintamallissaan Sparkasse aikoo keskittyä perinteiseen alueelliseen säästöpankkitoimintaan. Se tarjoaa kattavan valikoiman vähittäispankkipalveluja Kölnin ja Bonnin alueella keskeisille asiakassegmenteilleen, joita ovat yksityisasiakkaat, pk-yritykset ja alueella sijaitsevat pienemmät yritysasiakkaat ja institutionaaliset asiakkaat. Sparkasse keskittyy siis lain mukaisiin toimintoihinsa ja hyödyntää keskeistä osaamistaan ja vetäytyy niiltä aloilta, joista sen talousvaikeudet johtuvat. Sparkasse luopuu erityisesti omaan lukuun tapahtuvasta kaupankäynnistä, kaikista ydinliiketoimintaan kuulumattomista tytäryhtiöistä ja sijoituksista SAA- ja ABS-salkkuihin. Komission mielestä pankin uusi liiketoimintamalli on elinkelpoinen ja kestävä pitkällä aikavälillä.

(75) Sparkassen vaikeudet johtuivat pääasiassa kolmesta toiminnasta: i) aluekehityshankkeista, ii) sijoituksista ABS- ja SAA-salkkuihin ja iii) pankin omistusosuudesta WestLB:ssä.

(76) Sparkasse aloitti jo vuonna 2008 aluekehityksen alalla toimivien ydinliiketoimintaan kuulumattomien tytäryhtiöiden myynnin tai likvidoinnin. Näiden toimintojen lopettaminen kokonaan on välttämätön ja asianmukainen toimenpide, jolla voidaan poistaa komission esittämät huolet, sillä myynnillä poistetaan näistä tytäryhtiöistä aiheutuvat mahdolliset tulevat tappiot tai riskit. Lisäksi toimenpiteellä vapautetaan pääomaa sekä johdon resursseja, joita voidaan hyödyntää pankin ydinliiketoiminnassa. Divestoinnit pienentävät myös pankin tasetta noin [180–230] miljoonaa euroa ([0–2] prosenttia) ([24]).

(77) Koska Kölnin kaupungille myytävien tytäryhtiöiden toiminta liittyy lähinnä kiinteistöjen kehittämiseen ja kiinteistöpalveluihin, komission mielestä arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla annetun tiedonannon ([25]), jäljempänä 'arvoltaan alentuneita omaisuuseriä koskeva tiedonanto', soveltaminen ei ole tässä tapauksessa välttämätöntä eikä asianmukaista. Kyseessä olevien tytäryhtiöiden kirjanpitoarvoihin on tehty merkittäviä alaskirjauksia aiempina vuosina, jotta ne saataisiin vastaamaan niiden markkina-arvoja. Pankille ei siis ole odotettavissa merkittäviä tappioita tytäryhtiöiden myynnistä. Lisäksi Saksan sitoumuksella, jonka mukaan pankki myy tytäryhtiöt riippumattoman asiantuntijan määrittämää markkina-arvoa vastaavaan hintaan, varmistetaan, ettei liiketoimiin liity ylimääräistä valtiontukea.

(78) Toinen syy pankin ongelmiin olivat ABS- ja SAA-salkut. Näitä sijoituksia on jo vähennetty huomattavasti. Sparkasse KölnBonn luopuu kyseisistä salkuista täysin vuoden 2014 loppuun mennessä. Koska nämä sijoitukset jäävät pankin uuden liiketoimintamallin ulkopuolelle, salkuista luopuminen on välttämätön toimenpide Sparkasse Köln-Bonnin strategian toteuttamiseksi. ABS- ja SAA-salkuissa jäljellä olevan omaisuuden tämänhetkiset kirjanpitoarvot vastaavat yleisesti niiden markkina-arvoa. Näin ollen kyseisistä salkuista aiheutuva jäljellä oleva riski on rajoitettu eikä vaikuta pankin elinkelpoisuuteen.

(79) Sparkassen jäljellä oleva omistusosuus WestLB:stä, joka aiheutti Sparkasselle aiemmin […] miljoonan euron tappiot, on kooltaan rajoitettu, ja sitä kompensoidaan RSGV:n sijoitussalkun varannoilla. Lisäksi pankin rahoitusosuus […] maksetaan vain tulevista nettovoitoista. Näin ollen Sparkassen velvollisuus osallistua […] ei vaaranna Sparkassen pitkän aikavälin elinkelpoisuutta. Komissio pitää myönteisenä myös sitä seikkaa, että pankin rahoitusosuudet maksetaan vain, jos valtion pääomasta on maksettu korvaus pääoman korotusta koskevien ehtojen mukaisesti.

(80) Komissio panee merkille, että pankki on jo puuttunut ja puuttuu myös jatkossa yhtiön hallinnossa oleviin puutteisiin. Stadtsparkasse Kölnin sulautuessa Sparkasse Bonnin kanssa vuonna 2005 tapahtuneilla omistajarakenteen muutoksilla ja tuolloin käyttöön otetulla määräenemmistöpäätöksenteolla varmistetaan, etteivät omistajien poliittiset intressit ohita pankin taloudellisia etuja. Lisäksi Sparkassen hallintoelinten rakenteessa ja koossa sekä päätöksentekoprosessissa tehdyillä muutoksilla on parannettu ylimmän johdon vastuullisuutta. Kun vastuutehtäviä yhdistetään ja pankin elimissä lisätään henkilöitä, joilla ei ole poliittisia kytköksiä ja jotka ovat [ulkopuolisia …], parannetaan päätöksentekoprosessin läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta. Yhdessä omistajarakenteen muuttamisen kanssa näillä toimenpiteillä puututaan Sparkassen vaikeuksien syihin, sillä niillä minimoidaan riski siitä, että Sparkasse osallistuisi poliittisin tarkoitusperin käynnistettäviin hankkeisiin, jotka ovat pankin taloudellisten etujen vastaisia. Lisäksi pankin johdon riippumattomuus näyttää olevan riittävässä määrin voimassa olevan lainsäädännön mukaista. Sparkasse esitti näyttöä siitä, ettei pankki ole osallistunut enää vuodesta 2004 lähtien uusiin poliittisin tarkoitusperin käynnistettyihin hankkeisiin, mikä osoittaa toteutettujen toimenpiteiden olevan tehokkaita. Uusi hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä on kaiken kaikkiaan yhdenmukainen vastaavissa tapauksissa aikaansaatujen

([24]) Divestoinneista johtuva taseen pienentyminen vastaa vain kyseisten yritysten kirjanpitoarvoa.

([25]) EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1.

parannusten kanssa ([26]). Näin ollen muutoksia, joita on toteutettu Sparkassen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmässä tai joihin on sitouduttu, voidaan pitää asianmukaisina ja riittävinä edistämään pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumista.

(81) Komission mielestä Sparkassen rakenneuudistussuunnitelma täyttää rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 9 kohdassa ja 12–15 kohdassa asetetut vaatimukset, joiden mukaan rakenneuudistussuunnitelmassa olisi osoitettava, miten pankki pääsee mahdollisimman pian takaisin tilanteeseen, jossa se on pitkällä aikavälillä elinkelpoinen ilman valtiontukea. Pankin pitäisi etenkin pystyä saamaan asianmukaista oman pääoman tuottoa ja kattamaan kaikki normaalin toimintansa kustannukset sekä täyttämään asiaankuuluvat lainsäädännön vaatimukset.

(82) Sparkasse toimitti ensinnäkin talousennusteet vuosille 2008–2014, ja esitti tietoja tuloista, kustannuksista, arvonalennuksista, voitoista ja pankin pääomatilanteesta. Komission mielestä esitetyt perusskenaarion ennusteet perustuvat kohtuullisiin makrotaloudellisiin oletuksiin. Sparkasse odottaa saavansa voittoa jälleen vuonna 2010 ja parantavansa vuotuisia tuloksiaan jatkuvasti koko rakenneuudistuskauden akan. Lisäksi oman pääoman tuotto olisi [9–10] prosenttia vuonna 2013, mikä vaikuttaisi olevan asianmukainen tuottotaso tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivalle vähittäispankkitoimintaa harjoittavalle pankille. Sparkasse maksaa myös tukitoimenpiteistä täyttä korvausta vuodesta 2013 alkaen. Sparkassen pääomasuhteet säilyvät selvästi lainsäädännön vähimmäisvaatimusten yläpuolella, ja Tier 1 -suhdeluku paranee 6,1 prosentista vuonna 2009 [8–9] prosenttiin vuonna 2014.

(83) Toiseksi Sparkasse osoitti pystyvänsä kestämään stressiskenaarion. Stressiskenaarion oletukset on arvioitu kohtuullisiksi. Stressiskenaario osoittaa, että Sparkasse ylittää pääomaa koskevat lainsäädännön vaatimukset, joten pankin voidaan katsoa täyttävän rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 13 kohdassa asetetut vaatimukset. Lisäksi herkkyysanalyysistä käy ilmi, että pankki pystyy kestämään mahdolliset suuret korkomuutokset tulevaisuudessa.

(84) Sparkasse esitti myös varhaisessa vaiheessa tapahtuvan osittaisen takaisinmaksun strategian. Valtion pääoman osittaisen takaisinmaksun pitäisi olla mahdollista laitoksen pääomapohjaa kuluttamatta, sillä rakenneuudistussuunnitelmassa ennakoidaan Sparkassen Tier 1 -suhdeluvun nousevan [6–7] prosenttiin vuonna 2010 ja ylittävän tämän tason myöhemmin perusskenaariossa ja säilyvän myös stressiskenaariossa selvästi lainsäädännön vähimmäisvaatimusten yläpuolella. Varhaisessa vaiheessa tapahtuvaan osittaiseen takaisinmaksuun ei liity lisätukea Sparkasselle eikä muille liiketoimessa osallisina oleville yrityksille. Osuustodistusten ensimmäisestä 150 miljoonan euron erästä maksettava ostohinta on suunniteltu ensinnäkin vastaamaan suurin piirtein sitä kassavirtaa, jonka Förderungsgesellschaft saisi, jos se oli pitänyt instrumentin, eikä Förderungsgesellschaftin taloudellinen tilanne tule näin paremmaksi. Toiseksi liiketoimi tapahtuu kahden julkisen elimen välillä. Koska Tier 1 -pääomaksi muunnettava instrumentti katsotaan jo tueksi ja koska Sparkasse maksaa Zweckverbandille muuntamisen jälkeen saman korvauksen, komission mielestä muuntamiseen ei liity ylimääräistä tukea. Myös Sparkassen suorittama toisen 150 miljoonan euron erän takaisinosto vastaa läheisesti kassavirtaa, jonka Förderungsgesellschaft olisi saanut, jos se olisi säilyttänyt instrumentin.

(85) Näin ollen komissio katsoo, että Sparkassen toimittama rakenneuudistussuunnitelma täyttää rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon vaatimukset pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumisen osalta ja poistaa näin menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt.

ii) Oma osallistuminen / vastuunjako

(86) Kuten rakenneuudistustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa todetaan, pankin ja sen osakkeenomistajien on osallistuttava rakenneuudistuksen kustannuksiin mahdollisimman suurella määrällä omia varojaan sen varmistamiseksi, että tuki rajoittuu välttämättömään. Tätä tarkoitusta varten voidaan esimerkiksi myydä pankin omaisuuseriä. Lisäksi osakkeenomistajien olisi katettava pankin tappiot mahdollisuuksien mukaan. Sparkassen sitoumuksilla varmistetaan, että omia varoja käytetään ja että pankin hybridipääomaa omistavat yksityiset sijoittajat osallistuvat rakenneuudistuksen kustannuksiin.

(87) Rakenneuudistussuunnitelma ei sisällä mitään seikkoja, jotka viittaisivat siihen, että tuen määrä ylittäisi sen, mitä tarvitaan kattamaan elinkelpoisuuden palauttamisesta aiheutuvat kustannukset. Saadulla tuella on tarkoitus varmistaa, että Sparkassella on kohtuulliset pääomapuskurit perusskenaariossa ja että se pystyy täyttämään pääomaa koskevat lainsäädännön vaatimukset stressiskenaariossa.

(88) Sparkasse karsii kustannuksia ja osallistuu siten sisäisillä varoillaan rakenneuudistuksen rahoittamiseen. Kustannuksien vähentämiseksi tehtävillä toimenpiteillä saadaan vuotuisia kustannuksia vähennettyä [25–35] miljoonaa euroa rakenneuudistuskauden loppuun mennessä, mikä on noin [5–8] prosenttia kokonaiskustannuksista vuonna 2009.

(89) Lisäksi kannattavien ydintoimintaan kuulumattomien tytäryhtiöiden myynnistä saadaan tuloja, joita voidaan käyttää rakenneuudistuksen kustannusten rahoittamiseen.

(90) Sparkasse ei voi harkintansa mukaan keskeyttää tai lykätä hybridi-instrumenttien kuponkikorkojen maksua, jos se saa voittoa tiettynä vuonna. Hybridi-instrumenttien

([26]) Komission päätös, annettu 15 päivänä joulukuuta 2009, valtiontuesta C 17/09 (ex N 265/09), jonka Saksa on myöntänyt Landesbank Baden-Württembergin rakenneuudistukseen (EUVL L 188, 21.7.2010, s. 1).

omistajat kattavat kuitenkin mahdollisuuksien mukaan Sparkassen tappioita, sillä sekä kuponkikorkojen maksua että hybridi-instrumentin pääomaa on jäädytetty tai niitä on käytetty Sparkassen tappioiden kattamiseen. Näin ollen komissio katsoo, että yksityisten hybridisijoittajien mahdollisimman suuri vastuunjako on varmistettu ja näin rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon vaatimukset yksityisten sijoittajien osallistumisesta rakenneuudistuksen kustannuksiin on täytetty.

(91) Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 24 kohdassa todetaan, että myös asianmukainen korvaus valtion pääomasta on yksi vastuunjaon toteuttamisen keino. Tältä osin komissio katsoo, että pääoman korottamisesta maksettavan korvauksen taso on asianmukainen edellä kuvattujen muiden vastuunjakoon liittyvien toimenpiteiden yhteydessä. Sparkasse pystyy maksamaan ennakoidun voiton ansiosta valtion pääomasta korvausta sekä maksamaan keskeytetyt kuponkikorot pääoman korottamista koskevien ehtojen mukaisesti vuodesta 2011 lähtien osuustodistusten ja vuodesta 2013 lähtien äänettömän osakkuuden osalta, sen jälkeen kun instrumenttien nimellispääomaa on täydennetty. Valtion omistamista osuustodistuksista kertyy korkoa [2–6] vuodelta, ja tappioiden kattamiseen huvennutta pääomaa täydennetään molempien pääomankorotusvälineiden osalta. Perusskenaarion talousennusteiden mukaisesti valtio saa siis myöhemmin takaisin sekä osuustodistuksista maksattamatta olevat korot että molemmista instrumenteista huvenneen pääoman.

(92) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Saksan toimittama rakenneuudistussuunnitelma sisältää riittävän oman osallistumisen rakenneuudistuksen kustannuksiin ja poistaa näin menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt.

iii) Kilpailun vääristymistä rajoittavat toimenpiteet

(93) Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa vaaditaan, että rakenneuudistussuunnitelmassa on ehdotettava toimenpiteitä, joilla rajoitetaan kilpailun vääristymistä ja varmistetaan pankkialan kilpailukyky. Lisäksi toimenpiteillä olisi puututtava moraalikatoon ja varmistettava, ettei valtiontuella rahoiteta kilpailun vastaista toimintaa.

(94) Toimenpidepaketilla puututaan riittävästi moraalikatoon. Sparkasse on sitoutunut myymään useita ydintoimintaan kuulumattomia kannattavia tytäryhtiöitä. Näihin kuuluvat osuudet […], […], RW Holding AG:ssä, S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH:ssa, Schufa Holding AG:ssä ja neue leben Pensionsverwaltung AG:ssä, jotka ovat Sparkassen merkittäviä […].

(95) Saksan viranomaiset ovat esittäneet tarkat määräajat suunnitelluille divestoinneille ja sitoutuneet nimittämään valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen varmistamaan, että sitoumukset hoidetaan ajallaan. Jos sitoumuksen mukaista määräaikaa ei noudateta, nimitetään toimitsijamies hoitamaan divestoinnit.

(96) Pankin rakenneuudistukseen kuuluu Sparkassen toiminnan supistaminen tietyillä asiakassegmenteillä. Näiden toimenpiteiden ansiosta kilpailijoilla on pääsy pankin suuryritysasiakkaisiin ja institutionaalisiin asiakkaisiin. Koska tämä vaikuttaa lähinnä suuriin yrityksiin, joilla on yleensä mahdollisuus saada rahoitusta pääomamarkkinoilta, komission mielestä toimenpiteestä aiheutuva, reaalitalouteen kohdistuvien kielteisten vaikutusten riski on merkityksetön.

(97) Lisäksi Sparkasse pienentää nimellismääräisesti rakenneuudistustoimenpiteiden täytäntöönpanon avulla taseensa loppusummaan [15–20] prosenttia suhteessa riskipainotettuihin omaisuuseriin ([15–20] prosenttia suhteessa taseen loppusummaan) ja [10–15] prosenttia, kun tuleva kasvu otetaan huomioon (5 prosenttia suhteessa taseen loppusummaan). Pienentäminen toteutetaan lähinnä SAA- ja ABS-sijoituksista luopumalla, omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin lopettamisella ([6–8] prosenttia suhteessa riskipainotettuihin omaisuuseriin, [6–8] prosenttia suhteessa taseen loppusummaan) ja vähentämällä institutionaalisille asiakkaille myönnettyjä suuria luottoja ja luottosopimuksia ([5–7] prosenttia suhteessa riskipainotettuihin omaisuuseriin, [5–7] prosenttia suhteessa taseen loppusummaan).

(98) Kun otetaan huomioon tässä tapauksessa kyseessä olevan tuen määrä (3,3 prosenttia suhteessa riskipainotettuihin omaisuuseriin), näiden toimenpiteiden voidaan katsoa olevan riittäviä ja oikeasuhtaisia pankin koon pienentämiseksi ja sen toiminta-alan supistamiseksi. Sparkasse toimii vain Kölnin ja Bonnin alueella, jossa sen markkina-asema on merkittävä ([18–23] prosenttia–[30–35] prosenttia tuotteesta riippuen), muttei määräävä. Pankki ei myöskään toimi hintajohtajana keskeisillä liiketoiminta-segmenteillään. Tästä syystä lisätoimenpiteet pankin markkinaosuuden kaventamiseksi vielä enemmän keskeisillä vähittäispankkitoiminnan markkinoilla eivät vaikuta asianmukaisilta Sparkassen tapauksessa. Komissio huomauttaa ensinnäkin, ettei ydinliiketoiminta ollut pankin vaikeuksien syy. Lisäksi Saksa esitti riittävästi näyttöä siitä, että tällaiset toimenpiteet olisivat hankalia ja kohtuuttoman kalliita toteuttaa, mikä vaikuttaisi kielteisesti pankin kannattavuuteen ja uhkaisi Sparkassen pitkän aikavälin elinkelpoisuutta. Tällaiset toimenpiteet vaikuttaisivat haitallisesti myös Sparkassen ydinliiketoimintasegmentteihin (pk-yritykset ja yksityisasiakkaat), jotka eivät kuitenkaan olleet syynä pankin vaikeuksiin. Koska näiden asiakasryhmien mahdollisuus saada vaihtoehtoista rahoitusta on hyvin heikko ja koska komission päätöksentekokäytännön tavoitteena on antolainauksen säilyminen reaalitaloudessa, komissio toteaa, että Sparkassen toiminta-alan rajoittaminen tätä enemmän vaikuttaisi sen ydinliiketoimintaan ja olisi näin haitallista sekä pankille että sen palvelemille markkinoille.

(99) Komissio panee merkille myös Sparkassen ja Saksan antamat toimintalinjoja koskevat sitoumukset. Näihin sitoumuksiin sisältyvät hintajohtajana toimimisen kielto ja kielto viitata valtiontukeen mainonnassa, jotta Sparkassea estetään rahoittamasta tuella kilpailun vastaista toimintaa markkinoilla. Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan

tiedonannon 40 kohdan mukaan yritysostokiellolla varmistetaan lisäksi, ettei valtiontukea käytetä kilpailevien yritysten ostamiseen.

(100) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Sparkassen ehdottamien toimenpiteiden laajuus ja luonne ovat riittävät ja asianmukaiset kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi. Sparkassen rakenneuudistussuunnitelma täyttää siis rakenneuudistustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa asetetut vaatimukset elinkelpoisuuden, vastuunjaon ja kilpailun vääristymistä rajoittavien toimenpiteiden osalta ja poistaa näin menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt.

8.2.3 *Seuranta*

(101) Rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 5 luvun mukaisesti säännölliset kertomukset ovat välttämättömiä, jotta komissio voi tarkistaa, että rakenneuudistussuunnitelmaa toteutetaan moitteettomasti. Saksa nimittää valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen, joka laatii puolivuosittaiset seurantakertomukset. Ensimmäinen kertomus on määrä antaa helmikuussa 2011. Komissio katsoo näin ollen, että rakenneuudistussuunnitelman toteutuksen asianmukainen seuranta on varmistettu.

Rakenneuudistussuunnitelmaa koskeva päätelmä

(102) Komissio toteaa, että tämän päätöksen 4 luvussa esitelty rakenneuudistussuunnitelma on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukainen.

9. **PÄÄTELMÄ**

(103) Komissio toteaa, että rakenneuudistustoimenpiteet ovat omiaan palauttamaan Sparkassen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja että ne ovat vastuunjaon kannalta riittäviä sekä asianmukaisia ja oikeasuhtaisia rajoittamaan kyseessä olevien tukitoimenpiteiden markkinoita vääristäviä vaikutuksia. Näin ollen komissio katsoo, että esitetty rakenneuudistussuunnitelma täyttää rakenneuudistustoimenpiteitä koskevan tiedonannon vaatimukset ja että rakenneuudistustoimenpiteiden voidaan näin katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti. Pääoman korotukset voidaan siis hyväksyä rakenneuudistussuunnitelman mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Julkisten osakkeenomistajien Sparkasse KölnBonnille antama rakenneuudistustuki on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Tuki soveltuu sisämarkkinoille edellyttäen, että rakenneuudistussuunnitelma toteutetaan ja liitteissä I, II ja III luetellut sitoumukset täytetään.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 29 päivänä syyskuuta 2010.

Komission puolesta

Joaquín ALMUNIA

Varapuheenjohtaja

LIITE

European Commission – Financial Crisis Taskforce
DG Competition
Rue Joseph II / Jozef II-straat 70
1000 BRUXELLES/BRUSSEL
Belgium

Valtiontuki C 32/09 – Sparkasse KölnBonn

EUROOPAN KOMISSIOLLE ANNETUT SITOUMUKSET

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/99 ([1]), sellaisena kuin se on muutettuna, 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti Saksa antaa seuraavat Sparkasse KölnBonnia koskevat sitoumukset, jotta Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio', pystyy toteamaan Sparkasse KölnBonnin pääoman korotuksen sisämarkkinoille soveltuvaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla tehdyllä päätöksellä.

Sitoumukset tulevat voimaan päätöksen antamispäivänä.

Tätä tekstiä on tulkittava EU:n yleisen oikeuden ja erityisesti asetuksen (EY) N:o 659/99 mukaisesti ottaen huomioon myös päätös, johon nämä sitoumukset on liitetty.

([1]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

LIITE I

Osa A – Sitoumukset

1. **Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä:** Saksan liittohallitus ja Sparkasse KölnBonn sitoutuvat siihen, että Sparkasse KölnBonn tekee seuraavat muutokset yhtiönsä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään:

   a) Hallintoneuvoston ulkoisten jäsenten lukumäärää lisätään nykyisistä kahdesta jäsenestä neljään 1 päivänä tammikuuta 2011. Hallintoneuvoston jäsenten kokonaismäärä rajataan kahdeksaantoista.

   b) Sparkasse KölnBonnin hallintoneuvosto nimittää jatkossa vain seuraavat komiteat ja vähentää niiden jäsenten määrän ilmoitettuun määrään viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011:

      — kirjanpitokomitea (seitsemän jäsentä)

      — riskikomitea (kuusi jäsentä)

      — pääkomitea (kolme jäsentä).

   c) Strategiakomitea lakkautetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010 ja sijoituskomitea viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2011.

   d) Kaikilla hallintoneuvoston jäsenillä on Saksan pankkilain 36 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetyt valmiudet.

   e) Sparkasse KölnBonnin johtokunta tiukentaa sijoituspäätöksiä koskevia suuntaviivoja 1 päivästä tammikuuta 2011 seuraavasti: johtokunta voi tehdä sijoituspäätöksiä vain yksimielisesti ja, kun on kyse nimellisarvoltaan yli [2–5] miljoonan euron sijoituksista, vasta due diligence -tarkastuksen jälkeen, jonka tekemiseen osallistuu tarvittaessa tilintarkastaja.

2. **Omaan lukuun tapahtuva kaupankäynti:** Sparkasse KölnBonn lopettaa omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin. Tämä tarkoittaa, että Sparkasse KölnBonn tekee vain sellaisia liiketoimia, jotka

   a) ovat välttämättömiä asiakkaiden osto- ja myyntimääräysten vastaanottamisen, välittämisen ja toteuttamisen kannalta tai

   b) auttavat Sparkassea maksuvalmiuden tai riskien hallinnassa.

   Sparkasse KölnBonn ei missään tapauksessa luo positioita omaan lukuunsa, elleivät ne ole seurausta siitä, että Sparkasse KölnBonn ei esimerkiksi toteuta joitakin asiakkaiden määräyksiä välittömästi. Tämän tyyppiset positiot ja maksuvalmiuden tai riskien hallinnan positiot ovat sallittuja vain, jos ne eivät vaaranna pankin elinkelpoisuutta ja/tai maksuvalmiutta. Sparkasse KölnBonnin rajoittaa näin ollen kaupankäyntisalkkunsa markkinariskin [3–5] miljoonaan euroon (Value at Risk -menetelmä 99 prosentin luotettavuudella).

3. **Luotonanto taloudelle:** Sparkasse KölnBonn täyttää talouden, erityisesti pk-yritysten, lainatarpeet tavanomaisin markkinaedellytyksin ja valvontaa ja pankkialaa koskevien vaatimusten mukaisesti toteutetulla luotonannolla ja sijoitustoiminnalla.

4. **Suurten luottojen ja käteisluottojen vähentäminen**

   Osana uutta toimintamalliaan Sparkasse KölnBonn vähentää vähitellen suurten luottojen määrää yrityspankkitoiminnan alalla pienentääkseen niihin liittyviä riskejä. Nämä toimenpiteet sisältävät muun muassa luottosopimusten enimmäismäärien rajoittamisen, lisävakuuksien pyytämisen tai riskien siirtämisen muille luottolaitoksille.

   Vuoden 2013 loppuun mennessä Sparkasse KölnBonn vähentää suurten luottojen määrää [900–1 100] miljoonaa euroa. Tästä määrästä [400–550] miljoonaa euroa poistetaan jo vuoden 2010 loppuun mennessä. Institutionaalisille asiakkaille, jotka eivät ole sidoksissa Kölnin ja Bonnin alueeseen, myönnettyjä käteisluottoja vähennetään [800–900] miljoonaa euroa vuoden 2013 loppuun mennessä.

5. **Hintajohtajana toimimisen kielto:** Sparkasse KölnBonn ei 31 päivään joulukuuta 2014 asti tarjoa ilman komissiolta etukäteen saatua lupaa edullisempia hintoja talletusten […] ja pitkäaikaisten asuntolainojen […] merkityksellisillä markkinoilla kuin parhaita hintoja tarjoava kilpailija, joka kuuluu kymmeneen suurimpaan markkinatoimijaan merkityksellisillä markkinoilla markkinaosuuksien perusteella laskettuna ([1]).

([1]) […].

6. Kun Sparkasse KölnBonn saa tietää tarjoavansa edullisempia hintoja kuin parhaita hintoja tarjoava kilpailija, se muuttaa hintojaan välittömästi tämän mukaisesti.

7. **Osinkoja ja kuponkikorkoja koskeva kielto:** Saksa sitoutuu kuponkikorkojen maksamisen ja pääomainstrumentteja koskevien osto-optioiden osalta siihen, että

   a) Sparkasse KölnBonn tai mikään muu sen yrityksistä ei käytä Sparkasse KölnBonnin pääomaa tai varantoja pääomainstrumenteista kertyvien kuponkikorkojen maksamiseen, ellei a) tähän ole lain mukaista velvoitetta tai ellei b) kyseisiä kuponkikorkoja makseta Sparkasse KölnBonnin senhetkisistä voitoista. Jos lain mukaisen velvoitteen olemassaolosta tai senhetkisen voiton riittävyydestä on tämän sitoumuksen osalta epäselvyyttä, Sparkasse KölnBonn esittää ehdotettua kuponkikorkojen maksua komissiolle hyväksyttäväksi;

   b) Yksikään Sparkasse KölnBonnin yritys ei käytä näitä hybridipääomainstrumentteja koskevaa osto-optiota, jos Sparkasse KölnBonnin lain mukainen kokonaispääoma vähentyisi sen seurauksena.

   Rakenneuudistussuunnitelman toteutuksen aikana enintään 31 päivään joulukuuta 2014 saakka Sparkasse KölnBonn maksaa kuponkikorkoja ja välttää tappioiden kattamista toissijaisesta pääomasta vain, jos sillä on velvollisuus tehdä näin, ja edellyttäen, ettei tämä vaadi varantojen ja erityiserien käyttämistä Saksan kauppalain 340 §:n f ja g momentin mukaisesti.

8. **Yritysostokielto:** Kolmen vuoden ajan päätöksen voimaantulosta Sparkasse KölnBonn ei osta yli 20:tä prosenttia muiden rahoituslaitosten osakkeista. Muita osuuksiin liittyviä liiketoimia, jotka eivät liity Sparkasse KölnBonnin alkuperäiseen asiakastoimintaan sen liiketoimintamallissa, voidaan silti suorittaa edellyttäen, ettei niillä vaaranneta pankin elinkelpoisuutta ja että Euroopan komissio on ne hyväksynyt. Lisäksi Sparkasse KölnBonn pidättyy ostamasta osuuksia, jotka eivät ole välttämättömiä sen ydinliiketoimintojen kannalta tai joihin liittyy liian suuri riski.

9. **Ei viittausta valtiontukeen mainonnassa:** Sparkasse KölnBonn ei saa käyttää mainonnassa Euroopan komission päätöstä, jonka mukaan komission valtiontueksi luokittelemat toimenpiteet soveltuvat sisämarkkinoille, eikä muita toimenpiteistä seuraavia kilpailuetuja.

Osa B – Divestoitava liiketoiminta

10. Sparkasse KölnBonn myy seuraavat osuudet (joista käytetään yhteisesti nimitystä divestoitava liiketoiminta), ellei niitä ole jo myyty, viimeistään ilmoitettuna ajankohtana ja parhaaseen mahdolliseen hintaan. Näin nykyisen liiketoiminnan oleellisten ja arvokkaiden elementtien pitäisi säilyä, kunnes ne pannaan myyntiin.

Osuus	**Myytävä viimeistään**
Golfclub Gut Lärchenhof GmbH	Myyty jo vuonna 2009
TA Triumph Adler AG	Myyty jo vuonna 2009
RW Holding AG	Myyty jo vuonna 2009
S ProFinanz Versicherungsmakler GmbH	Myyty jo vuonna 2009
Schufa Holding AG	Myyty jo vuonna 2009
Sparkassen Servicegesellschaft für Zahlungssysteme und elektronische Vertriebskanäle mbH & Co KG	Omaisuuserät myyty/likvidointi vuoden 2010 loppuun mennessä
(…)	(…)
Campus Grundstückentwicklungs GmbH	Omaisuuserät jo myyty/likvidointi vuonna 2011
(…)	(…)
(…)	(…)
(…)	(…)
neue leben Pensionsverwaltung AG	Myyty elokuussa 2010
(…)	(…)
[…] [2]	(…)
[…] [3]	(…)

[2] […].
[3] […].

11. Jotta vältetään kilpailun aiheeton vääristyminen, Sparkasse KölnBonn sitoutuu myymään edellä mainitun divestoitavan liiketoiminnan tai järjestämään sen myynnin toimivana liiketoimintana tai hoitamaan niiden myynnin komission 26 kohdassa kuvatun menettelyn mukaisesti hyväksymin kauppaehdoin. Sparkasse KölnBonn sitoutuu tekemään divestoitavan liiketoiminnan myyntiä koskevan lopullisen sitovan kauppasopimuksen ensimmäisellä divestointikaudella ([4]). Jos Sparkasse KölnBonn ei ole tehnyt tällaista sopimusta ensimmäisen divestointikauden loppuun mennessä

a) määräaikaa jatketaan […], jos Sparkasse KölnBonn voi osoittaa, että […]. Sparkasse KölnBonn sitoutuu tekemään divestoitavan liiketoiminnan myyntiä koskevan lopullisen sitovan kauppasopimuksen […] jatketun divestointikauden loppuun mennessä;

b) se antaa luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle yksinomaisen toimivallan myydä divestoitava liiketoiminta toimitsijamiehelle asetetussa määräajassa ([5]). Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen nimitysmenettely ja tehtävät on esitetty liitteessä III.

12. Divestointia koskeva sitoumus katsotaan täytetyksi, jos Sparkasse KölnBonn tekee lopullisen sitovan kauppasopimuksen 10 kohdassa tarkoitetun kauden tai 11 kohdassa tarkoitetun jatketun kauden loppuun mennessä 25 ja 26 kohdassa asetetut edellytykset täyttävän ostajan kanssa ja jos divestoitavan liiketoiminnan siirto tapahtuu viimeistään kuuden kuukauden kuluessa kauppasopimuksen tekemisestä.

13. Sparkasse KölnBonn myy seuraavat osuudet viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2011 Kölnin kaupungille, Kölnin kaupunkiin sidoksissa olevalle yritykselle tai kolmannelle osapuolelle:

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […]

— […].

14. Kölnin kaupungin kanssa suoritettavat yksittäiset liiketoimet toteutetaan tavanomaisten markkinaedellytysten mukaisesti. Tätä varten riippumaton asiantuntija määrittää myynnin kohteen markkina-arvon siirtohetkellä. Valvonnasta vastaava toimitsijamies valvoo yksittäisiä liiketoimia.

Liiketoimen yhteydessä voidaan myös siirtää yhtiön omaisuuseriä tai liiketoimintoja asianomaisen yrityksen sijaan, jos tämä sopii paremmin liiketoiminnan tarkoitukseen.

15. Tilintarkastusyhtiö tarkastaa ostajan puolesta omaisuuserien arvonmäärityksen ja sopimuksessa sovitut yleiset liiketoimintaa koskevat tiedot.

16. Liiketoimen yksityiskohdista on ilmoitettava valvonnasta vastaavalle toimitsijamiehelle ennen liiketoimen suorittamista.

17. Sitoumusten rakenteellisen vaikutuksen säilyttämiseksi Sparkasse KölnBonn ei saa hankkia suoraa tai epäsuoraa vaikutusvaltaa divestoitavan liiketoiminnan osiin tai koko liiketoimintaan […] ajan sitoumusten voimaantulosta, ellei komissio ole etukäteen todennut, että markkinoiden rakenne on muuttunut niin paljon, ettei divestoitavan liiketoiminnan suojeleminen tällaiselta vaikutusvallalta ole enää välttämätöntä, jotta rakenneuudistustoimenpiteet soveltuisivat sisämarkkinoille.

18. Sparkasse KölnBonn myöntää jatkossa enintään [30–60] prosenttia rahoituksesta divestoitaville tytäryhtiöilleen. Poikkeuksen muodostavat olemassa olevat lainat lainasopimuksen mukaiseen erääntymispäivään asti.

([4]) Kausi, joka alkaa päätöksen voimaantulosta ja päättyy 10 kohdassa ilmoitettuihin päivämääriin.
([5]) […].

19. Sparkasse KölnBonnin osuuksien myynnistä saatava voitto on käytettävä kokonaisuudessaan rakenneuudistussuunnitelman rahoittamiseen.

Osa C – Divestointeihin liittyvät sitoumukset

Divestoitavan liiketoiminnan elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyn säilyttäminen

20. Sparkasse KölnBonn säilyttää divestoitavan liiketoiminnan taloudellisen elinkelpoisuuden, markkinoitavuuden ja kilpailukyvyn hyvien liiketoimintakäytäntöjen mukaisesti sitoumusten voimaantulopäivästä aina siirron tapahtumiseen asti ja vähentää mahdollisimman pitkälti riskejä, jotka voivat heikentää divestoitavan liiketoiminnan kilpailukykyä. Sparkasse KölnBonn sitoutuu erityisesti

a) olemaan harjoittamatta mitään toimintaa, joka voisi vaikuttaa haitallisesti divestoitavan liiketoiminnan arvoon, johtamiseen tai kilpailukykyyn tai joka voisi muuttaa tämän toiminnan luonnetta tai alaa, teollista tai kaupallista strategiaa tai sijoituskäytäntöjä;

b) antamaan riittävästi varoja divestoitavan liiketoiminnan kehittämiseen olemassa olevien liiketoimintasuunnitelmien perusteella ja niitä toteuttamalla;

c) toteuttamaan kaikki kohtuullisiksi katsotut toimet, mukaan luettuina (alan käytäntöihin perustuvat) asianmukaiset kannustinjärjestelmät, kannustaakseen avainhenkilöstöä pysymään divestoitavien yritysten palveluksessa.

Sparkasse KölnBonnin velvollisuus pitää divestoitava liiketoiminta erillään

21. Sparkasse KölnBonn sitoutuu pitämään divestoitavan liiketoiminnan erillään itsellään säilyttämästään liiketoiminnasta sitoumusten voimaantulopäivästä aina siirron toteutumiseen saakka ja varmistamaan, että divestoitavaa liiketoimintaa johtavat tytäryhtiöiden johtajat eivät osallistu säilytetyn liiketoiminnan johtoon tai päinvastoin.

22. Sparkasse KölnBonn auttaa valvonnasta vastaavaa toimitsijamiestä varmistamaan siirron tapahtumiseen saakka, että divestoitavaa liiketoimintaa johdetaan erillisenä ja myytävissä olevana kokonaisuutena.

Henkilöstön palkkauskielto

23. Sparkasse KölnBonn sitoutuu tavanomaisine rajoituksineen olemaan palkkaamatta divestoitavan liiketoiminnan mukana siirrettävää avainhenkilöstöä kahdentoista kuukauden aikana kaupan tekemisestä ja varmistamaan, etteivät myöskään sidosyhtiöt palkkaa tätä henkilöstöä.

Due diligence -tarkastukset

24. Jotta mahdolliset ostajat voisivat tehdä divestoitavasta liiketoiminnasta kohtuullisen due diligence -tarkastuksen, Sparkasse KölnBonn sitoutuu tavanomaisten salassapitotakeiden ja divestointiprosessissa meneillään olevan vaiheen mukaisesti

a) antamaan mahdollisille ostajille riittävästi tietoa divestoitavasta liiketoiminnasta;

b) antamaan mahdollisille ostajille riittävästi tietoa henkilökunnasta ja kohtuullisen mahdollisuuden tavata henkilökuntaa.

Osa D – Ostaja

25. Jotta varmistetaan tehokkaan kilpailun välitön palautuminen

a) ostajan on oltava Sparkasse KölnBonnista riippumaton, eikä ostajalla saa olla siihen sidoksia. Tämä ei koske kuitenkaan […], […] ja 13 kohdassa lueteltujen osuuksien myyntiä vastaaville kunnille, niiden sidosyhtiöille ja Sparkassen-rahoituskonsernin jäsenille;

b) ostajalla on oltava riittävät taloudelliset varat, todistettu asiantuntemus ja kannustimet divestoitavan liiketoiminnan säilyttämiseen ja kehittämiseen elinkelpoisena ja aktiivisena kilpailijana, joka kilpailee Sparkasse KölnBonnin ja muiden kilpailijoiden kanssa;

c) komission käytettävissä olevien tietojen perusteella ostaja ei saa aiheuttaa ensi näkemältä kilpailuongelmia tai vaaraa sitoumusten täyttämisen viivästymisestä, ja ostajan voidaan kohtuullisesti odottaa hankkivan erityisesti kaikki divestoitavan liiketoiminnan ostoa varten tarvittavat hyväksynnät asiasta vastaavilta sääntelyviranomaisilta.

26. Kun Sparkasse KölnBonn pääsee sopimukseen ostajan kanssa, sen on toimitettava kattavasti dokumentoitu ja perusteltu ehdotus sekä jäljennös lopullisesta sopimuksesta komissiolle ja valvonnasta vastaavalle toimitsijamiehelle. Sparkasse KölnBonnin on osoitettava komissiolle, että ostaja täyttää asiaankuuluvat vaatimukset ja että divestoitava liiketoiminta myydään sitoumusten mukaisella tavalla. Komissio varmistaa, että nämä edellytykset täyttyvät.

Osa E – Muut sitoumukset

27. **Osittainen takaisinmaksu varhaisessa vaiheessa ja osuustodistusten osittainen muuntaminen:** Liittohallitus ja Sparkasse KölnBonn sitoutuvat seuraaviin peräkkäisiin ja yhden kokonaisuuden muodostaviin toimenpiteisiin, joilla pyritään parantamaan Sparkasse KölnBonnin ydinpääoman osuutta:

    a) Zweckverband Sparkasse KölnBonn ostaa 31 päivään joulukuuta 2011 mennessä, niin että kauppa tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011, 150 miljoonan euron suuruisen ensimmäisen erän Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaftin osuustodistuksista ja muuntaa ne instrumentiksi, joka katsotaan lain mukaiseksi ydinpääomaksi (Tier 1 -pääoma).

    b) Sparkasse KölnBonn ostaa 31 päivään joulukuuta 2011 mennessä takaisin 150 miljoonan euron arvoisen toisen erän Rheinische Sparkassen-Förderungsgesellschaftin osuustodistuksia edellyttäen, että tämä vastaa Sparkasse KölnBonnin riskinsietokykyä ja että Saksan rahoitusmarkkinoiden valvontavirasto (BAFin) on antanut tälle hyväksyntänsä.

28. Saksa sitoutuu siihen, että osittaisen muuntamisen ja osuustodistusten osittaisen takaisinoston ehdot muotoillaan siten, ettei uutta valtiontukea synny.

29. **Taseen loppusumman pienentäminen:**

    Taseen loppusumman pienentämiseksi jo toteutettujen toimenpiteiden lisäksi Sparkasse KölnBonn sitoutuu vähentämään muita omaisuuseriään (suuret luotot, lyhytaikaiset luotot, sijoitukset) [2,5–4] miljardia euroa vuoden 2014 loppuun mennessä. Toisaalta Sparkasse KölnBonn aikoo kuitenkin kehittää ydinliiketoimintaansa (etenkin alueellista luotonantoa yksityis- ja yritysasiakkaille) varmistaen samalla, ettei sen taseen loppusumma ole yli [25–30] miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Vastaavasti Sparkasse KölnBonnin riskipainotettujen omaisuuserien enimmäisarvo on enintään [16–19] miljardia euroa vuoden 2014 lopussa.

30. Riittävän pätevä ja riippumaton valvonnasta vastaava toimitsijamies seuraa ja arvioi yksityiskohtaisesti kaikkien tähän asiakirjaan sisältyvien ehtojen täydellistä ja asianmukaista täytäntöönpanoa. Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen nimitysmenettely ja tehtävät on esitetty liitteessä II.

.....

[*Jäsenvaltion*]

puolesta asianmukaisesti tähän tehtävään valtuutettu

LIITE II

VALVONNASTA VASTAAVAN TOIMITSIJAMIEHEN NIMITTÄMINEN JA TEHTÄVÄT

I. **Valvonnasta vastaava toimitsijamies**

1. Saksan liittotasavalta nimittää valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen.

2. Valvonnasta vastaavana toimitsijamiehenä toimii Sparkasse KölnBonnista riippumaton yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka komissio hyväksyy ja Saksan liittotasavalta nimittää ja jonka tehtävänä on valvoa, noudattaako Sparkasse KölnBonn komissiolle antamiaan sitoumuksia ja toteuttaako se rakenneuudistussuunnitelman.

3. Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen on oltava Sparkasse KölnBonnista riippumaton ja riittävän pätevä hoitamaan tehtävänsä, eli esimerkiksi sijoituspankki, konsultti tai tilintarkastaja, eikä toimitsijamiehellä saa missään vaiheessa olla eturistiriitoja. Sparkasse KölnBonn maksaa valvonnasta vastaavalle toimitsijamiehelle korvauksen, mikä ei saa estää toimitsijamiehen tehtävien riippumatonta ja tehokasta toteuttamista.

II. **Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen nimittäminen**

Saksan liittotasavallan ehdotus

4. Saksan liittotasavalta toimittaa viimeistään neljän viikon kuluessa päätöksen antamisesta komission hyväksyttäväksi valvonnasta vastaaviksi toimitsijamiehiksi ehdolla olevien kahden tai useamman henkilön nimet ja ilmoittaa, kuka näistä on ensisijainen vaihtoehto. Ehdotuksessa on oltava riittävästi tietoa, jotta komissio voi varmistaa, että ehdotettu toimitsijamies täyttää 3 kohdassa asetetut vaatimukset, ja tiedoissa on ilmoitettava muun muassa:

   a) ehdotetun toimeksiannon täydelliset ehdot ja kaikki tarvittavat määräykset, jotta valvonnasta vastaava toimitsijamies voi hoitaa tehtävänsä näiden sitoumusten mukaisesti;

   b) luonnos työsuunnitelmasta, jossa kuvataan, miten valvonnasta vastaava toimitsijamies aikoo hoitaa sille annetut tehtävät.

Komission hyväksyntä tai hylkäys

5. Komissio voi harkintansa mukaan joko hyväksyä tai hylätä ehdotetut valvonnasta vastaavat toimitsijamiehet ja hyväksyä ehdotetun toimeksiannon tarpeelliseksi katsomine muutoksineen, jotta valvonnasta vastaava toimitsijamies voi hoitaa velvollisuutensa. Valvonnasta vastaava toimitsijamies nimitetään viikon kuluessa komission hyväksynnästä komission hyväksymän toimeksiannon mukaisesti.

Saksan liittotasavallan uusi ehdotus

6. Jos kaikki ehdotetut valvonnasta vastaavat toimitsijamiehet hylätään, Saksan liittotasavalta toimittaa viikon kuluessa siitä, kun se on saanut tiedon hylkäämisestä, ainakin kahden muun henkilön tai laitoksen nimet 1 ja 5 kohdan mukaisten edellytysten ja menettelyn mukaisesti.

Komission nimeämä valvonnasta vastaava toimitsijamies

7. Jos komissio hylkää myös kaikki toisella kertaa ehdotetut valvonnasta vastaavat toimitsijamiehet, komissio nimeää yhden tai useamman valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen, jonka Saksan liittotasavalta nimittää tai määrää nimitettäväksi komission hyväksymän toimitsijamiehen toimeksiannon mukaisesti.

III. **Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen tehtävät**

8. Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen tehtävänä on varmistaa tähän päätökseen liitettyjen ehtojen ja velvoitteiden täyttäminen ja taata rakenneuudistussuunnitelman toteutus.

Valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen tehtävät ja velvollisuudet

9. Valvonnasta vastaava toimitsijamies

   i) esittää komissiolle neljän viikon kuluessa nimityksestä yksityiskohtaisen työsuunnitelman, jossa kuvataan, miten toimitsijamies aikoo valvoa komissiolle annettujen sitoumusten noudattamista ja rakenneuudistussuunnitelman toteutusta;

   ii) valvoo divestoitavan liiketoiminnan päivittäistä johtamista varmistaakseen, että sen taloudellinen elinkelpoisuus, markkinoitavuus ja kilpailukyky säilyvät;

iii) seuraa kaikkien komissiolle luvattujen velvoitteiden noudattamista ja rakenneuudistussuunnitelman toteutusta;

iv) ehdottaa toimenpiteitä, joita valvonnasta vastaava toimitsijamies pitää välttämättöminä sen varmistamiseksi, että Saksan liittotasavalta noudattaa kaikkia komissiolle annettuja sitoumuksia, etenkin että divestoitavan liiketoiminnan täysi taloudellinen elinkelpoisuus, markkinoitavuus ja kilpailukyky säilyvät, divestoitava liiketoiminta pidellään erillään ja kilpailun kannalta arkaluonteiset tiedot pidetään salassa;

v) toimittaa komissiolle, Sparkasse KölnBonnille ja Saksan liittotasavallalle 30 päivän kuluessa kunkin puolivuotiskauden päättymisestä kirjallisen kertomuksen luonnoksen saksaksi tai englanniksi. Kertomuksessa käsitellään valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen toimeksiannon mukaisten velvoitteiden täyttämistä, kaikkien ehtojen ja velvoitteiden noudattamista ja rakenneuudistussuunnitelman toteutusta. Kaikki kertomusluonnoksen vastaanottajat voivat esittää huomautuksiaan viiden työpäivän kuluessa. Viiden työpäivän kuluessa huomautusten vastaanottamisesta valvonnasta vastaava toimitsijamies laatii lopullisen kertomuksen, jossa toimitsijamies ottaa harkintansa mukaan mahdollisimman suuressa määrin huomioon esitetyt huomautukset, ja toimittaa sen komissiolle. Toimitsijamies lähettää jäljennöksen lopullisesta kertomuksesta myös Saksan liittotasavallalle ja Sparkasse KölnBonnille. Jos kertomusluonnos tai lopullinen kertomus sisältää tietoja, joita ei saa paljastaa Sparkasse KölnBonnille tai Saksan liittotasavallalle, Sparkasse KölnBonnille tai Saksan liittotasavallalle annetaan kertomusluonnoksesta tai lopullisesta kertomuksesta vain versio, josta luottamukselliset tiedot on poistettu. Valvonnasta vastaava toimitsijamies ei toimita kertomuksesta mitään versiota Saksan liittotasavallalle eikä Sparkasse KölnBonnille, ennen kuin se on toimittanut sen komissiolle.

10. Komissio voi antaa valvonnasta vastaavalle toimitsijamiehelle ohjeita tai määräyksiä sen varmistamiseksi, että komissiolle annetut sitoumukset täytetään ja rakenneuudistussuunnitelma toteutetaan.

11. Toimeksiannon aikana Kölnin ja Bonnin kaupungit sekä Sparkasse KölnBonn sitoutuvat antamaan valvonnasta vastaavalle toimitsijamiehelle ohjeita vain komission hyväksynnän saatuaan.

12. Saksan liittotasavalta tekee kaikin tavoin yhteistyötä ja antaa kaiken tuen ja tiedot, joita valvonnasta vastaava toimitsijamies voi kohtuullisesti pyytää tehtäviensä hoitamiseksi. Valvonnasta vastaavalla toimitsijamiehellä on rajoittamaton pääsy Sparkasse KölnBonnin tai divestoitavan liiketoiminnan tileihin, rekistereihin, asiakirjoihin, tiedostoihin, tiloihin ja teknisiin tietoihin sekä oikeus tavata niiden johtajia ja muuta henkilöstöä, kun tämä on välttämätöntä toimitsijamiehen tehtävien hoitamiseksi sitoumusten mukaisesti.

LIITE III

LUOVUTUKSEN HOITAVAN TOIMITSIJAMIEHEN NIMITTÄMINEN JA TEHTÄVÄT

LUOVUTUKSEN HOITAVA TOIMITSIJAMIES

I. **Luovutuksen hoitava toimitsijamies**

1. Saksan liittotasavalta nimittää luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen.

2. Luovutuksen hoitavana toimitsijamiehenä toimii Sparkasse KölnBonnista riippumaton yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka komissio hyväksyy ja Saksan liittotasavalta nimittää ja jonka tehtävänä on myydä divestoitava liiketoiminta komissiolle annettujen sitoumusten mukaisesti.

3. Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen on oltava Sparkasse KölnBonnista riippumaton ja riittävän pätevä hoitamaan toimeksiantonsa, esimerkiksi investointipankki, konsultti tai tilintarkastaja, eikä toimitsijamiehellä saa missään vaiheessa olla eturistiriitoja. Luovutuksen hoitava toimitsijamies saa Sparkasse KölnBonnilta tavanomaisen markkinoiden mukaisen korvauksen, mikä ei saa estää toimeksiannon riippumatonta ja tehokasta täytäntöönpanoa.

II. **Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen nimittäminen**

Saksan liittotasavallan ehdotus

4. Jos Sparkasse KölnBonn ei ole tehnyt sitovaa kauppasopimusta yhtä kuukautta ennen jatketun divestointikauden päättymistä, Saksan liittotasavalta esittää komission hyväksyttäväksi kahta tai useampaa henkilöä luovutuksen hoitaviksi toimitsijamiehiksi ja ilmoittaa, kuka näistä on ensisijainen vaihtoehto. Ehdotuksen on sisällettävä riittävästi tietoa, jotta komissio voi varmistaa, että ehdotettu luovutuksen hoitava toimitsijamies täyttää 3 kohdassa asetetut vaatimukset. Erityisesti on annettava seuraavat tiedot:

   a) ehdotetun toimeksiannon täydelliset ehdot ja kaikki tarvittavat määräykset, jotta luovutuksen hoitava toimitsijamies pystyy hoitamaan tehtävänsä näiden sitoumusten mukaisesti;

   b) luonnos työsuunnitelmasta, jossa kuvataan, miten luovutuksen hoitava toimitsijamies aikoo hoitaa sille annetut tehtävät.

Komission hyväksyntä tai hylkäys

5. Komissio voi harkintansa mukaan joko hyväksyä tai hylätä ehdotetut luovutuksen hoitavat toimitsijamiehet ja hyväksyä ehdotetun toimeksiannon tarpeellisiksi katsomine muutoksineen, jotta luovutuksen hoitava toimitsijamies voi täyttää velvollisuutensa. Luovutuksen hoitava toimitsijamies nimitetään viikon kuluessa komission hyväksynnästä komission hyväksymän toimeksiannon mukaisesti.

Saksan liittotasavallan uusi ehdotus

6. Jos kaikki ehdotetut luovutuksen hoitavat toimitsijamiehet hylätään, Saksan liittotasavalta esittää viikon kuluttua saatuaan tiedon hylkäämisestä ainakin kahden muun henkilön tai laitoksen nimet 1 ja 5 kohdan mukaisten ehtojen ja menettelyn mukaisesti.

Komission nimeämä luovutuksen hoitava toimitsijamies

7. Jos komissio hylkää myös kaikki toisella kertaa ehdotetut luovutuksen hoitavat toimitsijamiehet, komissio nimeää yhden tai useamman luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen, jonka Saksan liittotasavalta nimittää tai määrää nimitettäväksi komission hyväksymän toimitsijamiehen toimeksiannon mukaisesti.

III. **Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen tehtävät**

8. Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen tehtävänä on täyttää päätöksessä asetetut ehdot ja velvollisuudet, jotka koskevat divestoitavaa liiketoimintaa. Luovutuksen hoitava toimitsijamies valmistelee ja hoitaa kaupan, niin että kauppasopimus allekirjoitetaan […]. Luovutuksen hoitavalla toimitsijamiehellä on lupa hoitaa divestoitavan liiketoiminnan myynti Sparkasse KölnBonnin puolesta ilman ohjeita, […].

9. Luovutuksen hoitava toimitsijamies

   i) esittää komissiolle neljän viikon kuluessa nimityksestä yksityiskohtaisen työsuunnitelman, jossa kuvataan, miten se aikoo täyttää päätöksen mukaiset ehdot ja velvollisuudet, jotka koskevat divestoitavaa liiketoimintaa; työsuunnitelmassa on esitettävä erityisesti divestointikonsepti ja arvio siitä, mikä divestointistrategia on kaikkein lupaavin;

ii) myy divestoitavan liiketoiminnan ostajalle […], ellei komissio ole vastustanut jollain tavalla ostajaa tai lopullista sitovaa kauppasopimusta neljän viikon kuluessa näiden tiedoksiantamisesta. Luovutuksen hoitava toimitsijamies sisällyttää kauppasopimukseen sellaiset ehdot ja edellytykset, joiden se katsoo olevan asianmukaisia nopean myynnin kannalta. Luovutuksen hoitava toimitsijamies voi sisällyttää kauppasopimukseen sellaisia tavanomaisia lausekkeita, takuita tai hyvityksiä, joita voidaan kohtuullisesti vaatia myynnin toteutumiseksi;

iii) toteuttaa luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle päätöksessä osoitetut tehtävät;

iv) ehdottaa toimenpiteitä, joita se pitää välttämättöminä sen varmistamiseksi, että Saksan liittotasavalta noudattaa kaikkia komissiolle annettuja sitoumuksia, etenkin että divestoitavan liiketoiminnan täysi taloudellinen elinkelpoisuus, markkinoitavuus ja kilpailukyky säilyvät, divestoitava liiketoiminta pidellään erillään ja kilpailun kannalta arkaluonteiset tiedot pidetään salassa.

v) toimittaa komissiolle kuukausittain kattavan kertomuksen englanniksi tai saksaksi divestointiprosessin etenemisestä. Kertomukset on toimitettava aina 15 päivän kuluessa kuukauden päättymisestä. Samalla Sparkasse Köln-Bonn tai Saksan liittotasavalta saa kertomuksesta version, josta on poistettu luottamukselliset tiedot.

10. Divestoinnin valmistelemiseksi ja hoitamiseksi luovutuksen hoitava toimitsijamies tarjoaa erityisesti seuraavat palvelut:

i) tutkii eri divestointivaihtoehdot ja antaa yksityiskohtaisen ehdotuksen, jossa otetaan huomioon edellytykset myyntimenettelyn järjestelemiseksi ja toteuttamiseksi;

ii) kokoaa tarvittavat markkinointiasiakirjat asianomaisista Sparkasse KölnBonnin osuuksista (etenkin myyntimuistion, ennakkomainokset ja muut esitteet, jotka ovat välttämättömiä tai hyödyllisiä myynnin kannalta). Nämä annetaan asiasta kiinnostuneille osapuolille alustaviksi tiedoiksi meneillään olevasta myynnistä;

iii) valmistelee tiiviissä yhteistyössä Sparkassen kanssa due diligence -tarkastuksen sisällön ja logistisen koordinoinnin;

iv) erittelee mahdolliset ostajat ja ottaa yhteyttä näiden kiinnostuneiden osapuolien päätöksentekoelimiin. Luottamuksellisuuteen liittyvistä oikeudellisesti velvoittavista syistä ja syrjimätöntä myyntiä koskevan vaatimuksen mukaisesti mahdolliselta ostajalta voidaan kieltää Sparkassen pyynnöstä oikeus tutustua due diligence -tarkastuksen tietoihin (todistustaakka on Sparkassella), ja tätä oikeutta on käytettävä kolmen työpäivän kuluessa mahdollisten ostajien luettelon vastaanottamisesta;

v) kerää ja tutkii kiinnostuneiden osapuolien tekemät tarjoukset ja tukee tarjousten arvioinnissa;

vi) johtaa myyntineuvotteluja valituksi tulleiden kiinnostuneiden osapuolien kanssa ja valmistelee sopimuksen tekemisen.

11. Luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle annetaan kaikki tarvittavat valtakirjat, joilla Sparkasse tai sen omistamat tytäryhtiöt antavat luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle luvan divestoinnin hoitamiseen ja päätökseen saattamiseen. Valtakirjat pitävät sisällään vallan myöntää edelleenvaltuutuksia, jotta divestointi voidaan hoitaa ja saattaa päätökseen asianmukaisella tavalla.

12. Kyseiset valtakirjat ovat voimassa, kunnes myynti on saatettu täysin päätökseen. Valtakirjojen ja edelleenvaltuutusten voimassaolo lakkaa luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen toimeksiannon päättyessä.

13. Luovutuksen hoitavalla toimitsijamiehellä on lupa käyttää neuvonantajia myyntiprosessin tukena. Jos konsultoinnin kulut ylittävät […] euron kokonaismäärän, tarvitaan Sparkasse KölnBonnin suostumus. Jos Sparkasse KölnBonn kieltäytyy antamasta suostumustaan, komissio voi Sparkasse KölnBonnia kuultuaan hyväksyä neuvonantajien käytön. Ainoastaan luovutuksen hoitava toimitsijamies voi antaa neuvonantajille ohjeita tai määräyksiä.

14. Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen on otettava Euroopan komissio mukaan joka kerta, kun se pitää yhteyttä Sparkasseen, sen omistajaan (vastaava julkinen laitos) tai Saksaan, tai ilmoitettava tälle välittömästi yhteydenpidosta.

15. Sparkasse KölnBonn ja sen omistaja sitoutuvat tukemaan luovutuksen hoitavaa toimitsijamiestä, tekemään sen kanssa yhteistyötä ja antamaan sille kaikki tiedot, joita se tarvitsee tai pyytää voidakseen hoitaa tehtävänsä ja täyttää toimeksiantonsa asianmukaisesti. Tätä varten luovutuksen hoitavalla toimitsijamiehellä on oikeus tutustua kaikkiin Sparkasse KölnBonnin asiakirjoihin ja tileihin sekä tavata sen johtoa tai muuta henkilöstöä lainsäädännön sallimissa rajoissa tavanomaisen toimistoajan puitteissa.

16. Jos Sparkasse ja sen omistaja katsovat divestoinnin asianmukaisen toteutuksen kannalta olevan tarpeellista, ne antavat luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle oikeuden pyytää vain niiden käytössä olevia tietoja tai asiakirjoja. Tämä koskee erityisesti Euroopan komission kanssa sovittuja jokaista rakenneuudistussuunnitelman versiota.

17. Sparkasse sitoutuu vapauttamaan luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen kaikesta toimeksiannon toteutuksen aikana tai sen yhteydessä aiheutuvasta vahingonkorvausvastuusta suhteessa kolmansiin. Tähän ei lueta mukaan vahinkoja, jotka aiheutuvat luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen velvollisuuden laiminlyönnistä. Luovutuksen hoitavan toimitsijamiehen on ilmoitettava välittömästi, jos sen tietoon tulee vaatimuksia, jotka saattavat johtaa Sparkasse KölnBonnin tai sen omistajan maksuvelvollisuuteen.

18. Luovutuksen hoitavalla toimitsijamiehellä on velvollisuus tarjota palveluja aina varovaisen ja huolellisen talouden toimijan tavoin. Jos jokin velvollisuus kuitenkin laiminlyödään, luovutuksen hoitava toimitsijamies korvaa vahingot ainoastaan Sparkasselle, sen omistajalle tai Saksalle, jos luovutuksen hoitava toimitsijamies tai sen elin, työntekijät tai avustajat ovat tarkoituksellisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheuttaneet korvausvastuun syntymisen edellyttäen, ettei tämä vaikuta keskeisiin sopimusvelvoitteisiin. Luovutuksen hoitava toimitsijamies on vastuussa tällaisten velvoitteiden rikkomisesta myös pelkän huolimattomuuden johdosta, mutta vain tyypillisiin ja ennakoitavissa oleviin vahinkoihin asti. Vahingonkorvausvastuu odotettujen voittojen menettämisestä on poissuljettu.

19. Komissio voi antaa luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle ohjeita tai määräyksiä taatakseen, että divestoitavaan liiketoimintaan liittyvät ehdot ja velvollisuudet täytetään.

20. Kölnin ja Bonnin kaupungit sekä Sparkasse KölnBonn sitoutuvat olemaan antamatta luovutuksen hoitavalle toimitsijamiehelle ohjeita toimeksiannon aikana.